

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΤΟΜΟΣ
Δ'

ΑΡΙΘΜ
75

Ο ΙΕΡ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΙΔ. Γ. ΔΙΟΔΩΡΙΔΗΣ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΟΥ ΕΝ WINSTON SALEM, N. C., Ι. ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese
Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. Astoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada \$2.00—Foreign \$2.50
Ten Cents a Copy
Vol. IX. No. 75. — January 16, 1938.
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post
office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

Όνοματεπώνυμον Νυμφευθέντων

Κοινότης

Τελέσας τὸν Γάμον Ἱερεὺς

Σεπτ. 26 Ἀναστάσιος Καπράνης Κατίνα Χ. Λάμπρου
» » Ἰωάν. Α. Κυριαζόπουλος - Αἰκατ. Η. Σκουντριάνου
Ὀκτ. 3 Χριστόφορος Καραμέλας Grace Feker
» Ἰωάννης Σ. Κολάλης Εὐτυχία Ἀνδρ. Ρηγοπούλου
» Σωτήριος Ι. Δούζας Χριστίνα Γ. Πετροπούλου
» Βασίλειος Δ. Καπογιάννης Ἑλένη Ε. Γλαροῦ
» Κ)ντῖος Γερμανιάτης Αἰκατερίνη Κουτσουδάκη
» Σταύρος Ι. Γιαννόπουλος Μαρία Ν. Κων)πούλου
» Παναγιώτης Β. Στεργίου Ἑλένη Α. Θάνου
» Δημήτριος Μανέκας Γεωργία Χ. Ἀποστόλου
» Γεώρ. Π. Οἰκονόμου Ἀγγελική Δ. Τριανταφύλλου
» Νικόλαος Χ. Μπακόπουλος Κωνσταντία Γ. Βέρα
» Χρήστος Δ. Ψαριανός Ἰωάννα Π. Μοχθηροῦ
» Δανιὴλ Σ. Ναοὺμ Δέσποινα Κ. Καζάνου
» Ἰωάννης Γ. Μαρίνος Μαρία Ν. Μητσοῦ
» Σπυρ. Σ. Δημητριάδης - Ρουμλίνη Κ. Μπαργιώλου
» Παναγ. Ι. Παπανιάννου Ruth Α. Sargent
» Εὐθύμιος Α. Λέτσος Αἰκατερίνη Α. Μποτίτη
» Παναγιώτης Ι. Μαγγανᾶς - Ἀρχοντούλα Χ. Τσάγρου
» Ἠλίας Κοκκίνης Μαρία Ε. Γρεβενιώτη
» Βασίλειος Ν. Τσεπέλης Σοφία Σ. Λολέα
» Σωτήριος Ἀναστόπουλος Ἑλένη Ἠλ. Καπράλου
» Βασ. Γ. Παπακωνσταντίνου - Μαρία Δ. Φαρμασάνη
» Ἠλίας Φ. Κουταβάς Ἐλευθερία Θ. Φιλίππου
» Ἀντώνιος Γ. Τσανκαλᾶς Μαρία Ι. Καραγιάννη
» Κωνσταντῖνος Καγιαβάς Ἑλένη Μολογ
» Δημήτριος Β. Δημακόπουλος - Ἀργυρᾶ Ι. Γεωργοπούς
» Κωνσταντῖνος Μακρῆς Βασιλική Α. Κινάκη
» Θεόδωρος Φάντης Ἑλένη Σ. Μπαλογιάννη
» Σπυρίδων Χρ. Μυλωνᾶς Φωτεινὴ Β. Πελεκάση
» Νικόλαος Πριάμου Παναγιώτα Γαριζιώτου
» Ἀνδρέας Γ. Χαλβᾶς Φωτεινὴ Παπανικολάου
» Γεώργιος Θ. Μόρης Eva Jean Moseley
» Ἰωάννης Γ. Γκούλας Χρυσὴ Ἑλ. Μιχῆκη
» 18 Ἰωάννης Κ. Σκουζᾶς Αἰκατερίνη Σ. Σκλαβοῦνου
» 20 Γεώργιος Καραγιάννης Γεωργία Δ. Ζάνια
» 23 Μιχαὴλ Δ. Καστρινὸς Albera E. Mars
» 24 Ἀπόστολος Ι. Φειδάκης Χριστίνα Κ. Λαμπρινίδου
» Δημήτριος Χ. Μανιάτης - Μαρία Γ. Ἀναστασοπούλου
» Ἠλίας Γ. Παπαγεωργίου Εὐαγγελία Δ. Πάφρα
» Κυρ. Π. Ἀναγνωστόπουλος - Παναγ. Γ. Κουτρομπή
» Γεώργιος Η. Γεωργακόπουλος Ida Seaptsela
» Ἀναστ. Χ. Σταυρόπουλος Χαρίκλεια Ι. Τρίγκα
» Στ. Η. Ἀποστολάτος Ἑλένη Ἀθ. Πατάσoglou
» Ἀντώνιος Στάικος Μαρία Ζαγοράκου
» Γεώργ. Ἡ. Καλαμτσός Μυρσίνη Ε. Γιάντζογλου
» Ἰωάννης Σ. Γκόγγας Rose Marie Amelia
» Ἰωάννης Α. Καρατζᾶς Κατίνα Γιαννιῶ
» Νικόλαος Κουτσουμπάρης Γραμματικὴ Σαμάρα
» Κ)ντος Γ. Μανώλης Γεωργία Δ' Ἀναγνωστοπούλου
» 28 Ἰωάννης Σ. Γιαννιῶκας Ἀγγελ. Ἰω. Δόσκα
» Δημήτριος Ἀντ. Κασιῶ Ἀργυρῆ Παντ. Σαραντου
» 31 Βασίλειος Ρεβέλα Θεοδώρα Γ. Πανταζοπούλου
» Γαβριὴλ Δ. Καστρινὸς Miriam Denbey
» Κωνσταντῖνος Γ. Σουλῆς Σοφία Σ. Μαντῶ
» Ἀντώνιος Κων. Φλᾶρης Βασιλικὴ Π. Μισορή

N. S. Pittsburgh,, Pa.
Oakland, Calif.
Los Angeles, Cal.
Springfield, Mass.
Canton, Ohio
Palacios, Tex.
Monessen, Pa.
Pocatello, Idaho
Manchester, N. H.
Lowell, Mass.
Pawtucket, R. I.
Pawtucket, R. I.
Brooklyn, N. Y.
Syracuse, N. Y.
Brooklyn, N. Y.
Chicago, Ill.
Chicago, Ill.
Sioux City, Ia.
Newburyport, Mass.
Hammond, Ind.
Cleveland, Ohio
Pawtucket, R. I.
Bridgeport, Conn.
Astoria, L. I., N. Y.
Fitchburg, Mass.
Woburn, Mass.
Phoenix, Ariz.
Springfield, Mass.
Cleveland, Ohio
Lowell, Mass.
Los Angeles, Cal.
Astoria, L. I., N. Y.
Astoria, L. I., N. Y.
Astoria, L. I., N. Y.
Jamaica, L. I., N. Y.
Mason City, Ia.
New Orleans, La.
New York City
Chicago, Ill.
Philadelphia, Pa.
Peabody, Mass.
Newark, N. J.
Mobile, Ala.
Newark, N. J.
Los Angeles, Cal.
Memphis, Tenn.
Akron, Ohio
Minneapolis, Minn.
New York City
Chicago, Ill.
Erie, Pa.
Warren, Ohio
Miami, Fla.
New Orleans, La.
Monteal, Can.
Chicago Heights, Ill.

Αἰδ. Νικόλαος Τριανταφύλλου
Ἀρχιμ. Ἀρσ. Παλλημάρης
Ἀρχιμ. Γερμ. Παπαπαναγιώτου
Αἰδ. Π. Παπαθεοφράστου
Ἀρχιμ. Γ. Πανταζώνης
Ἀρχιμ. Δ. Νανόπουλος
Αἰδ. Πέτρος Παπαδάκης
Ἀρχιμ. Α. Μανδηλάρης
Αἰδ. Εὐάγγελος Τριανταφυλλίδης
Αἰδ. Ἰωσήφ Ξανθόπουλος
Ἀρχιμ. Μ. Σταυρίδης
Ἀρχιμ. Μ. Σταυρίδης
Αἰδ. Βασίλειος Μιχαλόπουλος
Αἰδ. Συμεὼν Ἐμμανουήλ
Αἰδ. Ἰωάννης Στρογγυλὸς
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
Αἰδ. Γ. Εὐδράτας
Αἰδ. Κ. Κακογιάννης
Αἰδ. Π. Ζαπαπάντης
Ἀρχιμ. Χρυσόγ. Λαυριώτης
Αἰδ. Κων. Χαριμαντᾶς
Αἰδ. Παναγιώτης Ραπτάλης
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Αἰδ. Ἰωάννης Μιχαηλίδης
Αἰδ. Μ. Θωμᾶς
Ἀρχιμ. Ι. Κουτρούλης
Αἰδ. Π. Παπαθεοφράστου
Ἀρχιμ. Χρ. Λαυριώτης
Αἰδ. Δημήτριος Σγουρὸς
Ἀρχιμ. Γερμ. Παπαναγιώτου
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Πολυζωίδης
Αἰδ. Μ. Πετράκης
Αἰδ. Ἰωάνν. Πᾶνος
Αἰδ. Ι. Ζωγράφος
Ἀρχ. Εἰρ. Τσουρουνάκης
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
Αἰδ. Χρυσόστ. Μουρικίδης
Αἰδ. Γ. Οἰκονομίδης
Αἰδ. Γεώργ. Σπυριδᾶκης
Αἰδ. Σ. Χατζήνας
Αἰδ. Γεώργιος Σπυριδᾶκης
Ἀρχιμ. Γερμ. Παπαναγιώτου
Αἰδ. Ἐμμ. Πᾶνος
Αἰδ. Ἰωάννης Καπανεκᾶς
Αἰδ. Ι. Βουρανῆς
Ἀρχιμ. Κ. Βασιελάκης
Αἰδ. Μᾶρκος Πετράκης
Αἰδ. Εὐάγγ. Κοντοκινάου
Αἰδ. Γεώργιος Σημάς
Αἰδ. Γεώργιος Θαλασσίου
Αἰδ. Ι. Ζωγράφος
Ἀρχιμ. Διον. Μαυρίας
Αἰδ. Παναγιώτης Μήτσης

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐτέλεσαν τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας καὶ δὲν βλέπουν τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς πίνακες τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ γραφεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως,

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Δ'. 'Αριθ. 75.

Διευθυντής: 'Αρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΚΑΒΑΔΑΣ

16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1938

ΓΕΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΕΤΑΖΩΜΕΝ

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ χθές ἔφερεν ἡμῖν ἓν μικρὸν βιβλίον σελ. 42, ἀπὸ τὴν μητέρα 'Ελλάδα. 'Ο τίτλος του εἶνε ὁ ἐξῆς: «Σύστημα ἀνιψώσεως ἐφημεριακοῦ Κλήρου». Συγγραφεὺς δὲ αὐτοῦ εἶνε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. κ. 'Ιωακείμ, πρῶην 'Επίσκοπος Βοστώνης.

Μὲ τὸ ἔργον αὐτὸ σκοπεῖ νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὴν Σεβ. 'Ιεραρχίαν τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους καὶ τὴν Κυβέρνησιν, τὰς γνώμας του, αἵτινες θὰ ἐπέφερον ὄχι μόνον σημαντικὴν βελτίωσιν εἰς τὴν κατάστασιν, ὑλικὴν καὶ ἡθικὴν, τοῦ ἐν 'Ελλάδι Κλήρου, ἀλλὰ καὶ θὰ συντελέσουν εἰς τὴν δημιουργίαν Κλήρου ἀξίου ἀποστολῆς εὐρυτέρας ἀπὸ τὴν γνωστὴν ὑφισταμένην εἰς 'Ελλάδα τελετουργικὴν μόνον σχεδόν.

'Η λίαν ἀξιέπαινος προσπάθεια αὕτη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου εἶνε γνωστὴ ἡμῖν ἀπὸ τὴν ἐν τῇ 'Επισκοπῇ Βοστώνης ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, μολοντί αἱ συνθῆκαι εἶνε ἐκεῖ διάφοροι.

'Ως κυριώτατα μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐκεῖ, ἐπιδεικνύει τὰ ἐξῆς:

Α'. Νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὑφιστάμενον μέχρι τοῦδε ἐν 'Ελλάδι σύστημα ἐκλογῆς καὶ τοποθετήσεως 'Εφημερίων.

Μέχρι τοῦδε ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα νὰ ὑποδεικνύωνται οἱ ὑποψήφιοι διὰ χειροτονίαν ὑπὸ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Ναοῦ. Κατὰ φυσικὸν λόγον ἐκλέγονται ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ χωρίον ἢ τὴν κοινότητα ἢ τὴν πόλιν ἀπὸ ὅπου κατάγονται καὶ ἐνθα κατοικοῦσι. 'Επειδὴ δὲ ὑπῆρχε ἡ εὐκολία αὕτη, εὐρίσκετο πάντοτε κάποιος ὁ ὅποιος, ἔχων ὀλίγα κτήματα, ἐπεζητεῖ νὰ λάβῃ καὶ

τὸ ἀξίωμα τοῦ 'Ιερέως μὲ ἐλαχίστας ἀποδόσεις, καὶ οὕτως ἐγίνετο 'Ιερεὺς ὁ πρῶτος τυχὼν ἀρκεῖ νὰ κατώρθου νὰ συναθροίσῃ ὑπογραφὰς ἐνοριτῶν εἰς τὴν αἴτησίν του. Τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τούτου ἐπιζητεῖ ὁ Σεβασμιώτατος κ. 'Ιωακείμ.

Β'. 'Ως συνέπειαν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ συστήματος ὑποδεικνύει τὴν ἐπιλογὴν τῶν προσώπων διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ 'Ιερέως καὶ τὴν μόρφωσιν αὐτῶν ὡς τοιούτων εἰς καταλλήλους σχολὰς.

Γ'. Τὸ νὰ χρησιμοποιῶνται οἱ ἀνήλικες διὰ τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἀπόφοιτοι ἀπὸ Σχολὰς μέχρι ἐνηλικιώσεώς των εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας τῶν 'Εκκλησιῶν, ὡς λόγου χάριν διδάσκαλοι, κατηχηταί, ἱεροκήρυκες κλπ.

'Η κατάλληλος ἡλικία ὑπὸ τῶν 'Ι. Κανόνων καθοριζομένη διὰ τὴν χειροτονίαν 'Ιερέως ἐγγάμου, εἶνε τὸ 30ὸν ἔτος· ἀλλὰ οἱ νέοι ἀποφοιτοῦν ἀπὸ τὰς Σχολὰς εἰς ἡλικίαν 20-23 ἐτῶν. 'Επειδὴ δὲ ἡ 'Εκκλησία δὲν χρησιμοποιεῖ αὐτοὺς ἕως νὰ φθάσουν εἰς τὸ 30όν, οὗτοι τρέπονται εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα ἢ σπουδὰς καὶ κατόπιν δὲν χειροτονοῦνται.

Δ'. Τὸ νὰ μετατίθενται οἱ 'Ιερεῖς (πρὸ παντὸς ἐν εἴδει προαγωγῆς) μετὰ ἐπταετὴ ὑπηρεσίαν ἀπὸ μιᾶς Κοινότητος εἰς ἄλλην.

Εἰς τὴν 'Ελλάδα ἐκτὸς δύο τριῶν μεγάλων πόλεων, οἱ 'Ιερεῖς διαμένουσιν ἰσοβίως εἰς τὴν ἐνορίαν διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐχειροτονήθησαν. 'Ενῶ δὲ τοῦτο φαίνεται καλόν, ὡς ἔχον τὸ ἀμετάθετον, εἶνε ὀλέθριον εἰς ἄλλας συνεπείας του τὰς ὁποίας πολὺ ὀρθῶς

ἀναπτύσσει εἰς τὸ ὑπόμνημά του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἰωακείμ.

Ε'. Τὸ νὰ ἐφαρμοσθῇ σύστημα προαγωγικῶν μεταθέσεων τῶν Ἱερῶν ἀπὸ χωρίων εἰς κωμοπόλεις καὶ ἀπὸ κωμοπόλεις εἰς πόλεις κατὰ ὑπηρεσιακὴν ἀξίαν, οὕτως ὥστε οἱ καλοὶ καὶ ἐργατικοὶ νὰ ἀμείβωνται καὶ νὰ ὑπάρχη ἕνεκα τούτου ἀμύλλα εἰς ἐργατικὰ.

Τοῦτο σπανιώτατα ἔγινε μέχρι τοῦδε ἐκεῖ καὶ ἀσυστηματοποιήτα, στηριζόμενον πολλάκις ὄχι εἰς πραγματικὴν ἀξίαν ἀλλὰ εἰς πολιτικὰ μέσα. Καὶ αὐτὸ ἀποθαρρύνει τοὺς νέους ὄχι ὀλίγον καὶ δὲν θέλουν νὰ εἰσέλθουν εἰς κλάδον εἰς τὸν ὅποιον θὰ ἐτάφοντο ζῶντες εἰς ἓν μέρος.

ΣΤ'. Νὰ κανονισθῇ πάγιος μισθὸς διὰ τοὺς Ἱερεῖς διὰ προικοδοτήσεως τῶν Ἱ. Ναῶν μὲ ἀκίνητα κτήματα εἴτε ἐκ μοναστηριακῶν περιουσιῶν, εἴτε κοινοτικῶν, εἴτε δημοτικῶν τοιούτων. Νὰ ἐνθαρρυνθῇ δὲ ἡ τάσις ὅπως οἱ πλοῦσιοι δίδουν δωρεὰς ἢ διὰ διαθήκης τῶν κληροδοτῶν κτήματα ἢ χρήματα διὰ τὴν εὐρωστίαν τῶν ἐνοριακῶν ταμείων, ὅπως ταῦτα ἀνταποκρίνονται καὶ εἰς ἄλλους χριστιανικοὺς, φιλανθρωπικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς τῶν ἐνοριῶν.

Τὰ προβλήματα ταῦτα ἔχει πρὸς λύσιν ἡ Ἱεραρχία καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος· ὁμολογουμένως δὲ ὡς ἐτονίσαμεν καὶ εἰς ἄλλο ἄρθρον ἡμῶν, ἡ ὑλικὴ καὶ ἡ ἡθικὴ κατάστασις τοῦ ἐκεῖ Κλήρου, ἐκτὸς τῶν μεγάλων πόλεων, εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς ἔχομεν καὶ ἡμεῖς προβλήματα. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε καὶ τινὰ κοινά, ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος· τινὰ ὅμως αὐτῶν τὰ ὅποια θεωροῦνται ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὸν Κλῆρον, ἐνταῦθα ἐπιζητοῦνται ὑπ' αὐτοῦ, διότι εἶνε πολὺ διαφορετικαὶ αἱ συνθήκαι τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῶν Κοινοτήτων παρὰ ἐν Ἑλλάδι, ἄλλα δὲ τὰ ὅποια συνιστῶνται ἐπίσης ἐκεῖ, εἶνε ἐδῶ ἐφρημοσμένα ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀπέφερρον κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν πενταετίαν θαυμάσια ἀποτελέσματα. Πάντως ὅμως εἶνε ἄξιον ἐνδιαφέροντος νὰ ἐξετασθοῦν.

Διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐπομένου τεύχους θὰ ἀναλύσωμεν τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα σχετίζοντες τὰ ἄρθρα αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τῶν Κοινοτήτων ἡμῶν ἐν Ἀμερικῇ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ σχηματίσουν ὅλοι ἀκριβεστέραν γνώμην περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐκ συνηθείας ἔχουν πάντοτε κατὶ νὰ μέμψονται.

ΑΝΑΞΙΟΠΑΘΗΜΑΤΑ

Ἡ ὁμαδικὴ ἀστικὴ ζωὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ ἡ σύγχρονος κοινωνία, εἴτε διότι εἶναι ἡγαγκασμένη, εἴτε διότι τὴν προτιμᾷ μαζὺ μὲ τὰ πλεονεκτήματά της εἰς πολιτισμὸν καὶ ἀνθρωπισμὸν, ἔχει καὶ τὰ θλιβερά της ἀποτελέσματα, διότι εἶναι ὁπωσδήποτε ἀφύσικη, τεχνητὴ ζωὴ.

Ἐργοστάσια, μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα, θέατρα, σχολεῖα καὶ ἄλλα τέτοια κέντρα, εἰς τὰ ὅποια συνεργάζονται, ἢ ἀπολαμβάνουν μαζὺ τὴν ζωὴν πολλὰ ἄτομα, εἶνε φυσικὸν νὰ ὑπὸκεινται καὶ εἰς κινδύνους μὲ πολὺν θλιβερὰ ἀποτελέσματα, πὺν προέρχονται συνήθως ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἀτόμων εἰς τὴν ὁμαδικὴν αὐτὴν συνεργασίαν, ἢ συμβίωσιν. Τοιοῦτοι κίνδυνοι συχνὰ πραγματοποιοῦνται εἰς τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια ἀπὸ δύο αἰτίας, πυρκαϊὰν καὶ κατάρρευσιν οἰκοδομημάτων. Ἡ χρῆσις τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ αερίου εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς ταύτης ζωῆς εἶνε ἡ πρώτη αἰτία τῶν καταστροφῶν, πὺν προέρχονται ἀπὸ πυρκαϊάς. Τέτοιαι δὲ καταστροφὲς γίνονται πολὺν συχνὰ ἐσχάτως εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ προξενοῦν τὸν πρόωρον θάνατον σὲ πολλὰς ἀθῶες ὑπάρξεις. Ἡ καταστροφὴ, πὺν ἔγινε τὴν 18 Ἰανουαρίου ἀπὸ μιᾶ μεγάλης πυρκαϊᾶς στὸ Κολλέγιο SACRED HEART εἰς τὸ ST. HYACINTHE QUEBEC ἐπροξένησε τὸν τραγικὸν θάνατον εἰς πολλὰ πρόσωπα, τόσον διδάσκοντας ὅσον καὶ μαθητάς. Ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι ἐδίδασκον εἰς τὸ Κολλέγιον, εὗρον οἰκτρὸν θάνατον μαζὺ μὲ τοὺς νεαροὺς μαθητάς, εἰς τὰς φλόγας, αἱ ὅποια κατέστρεψαν τὸ σχολικὸν κτίριον. Μερικοὶ κυρίως μαθηταί, οἱ ὅποιοι ἐτόλμησαν καὶ εἰμπόρεσαν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὰς φλόγας, πηδῶντες ἀπὸ τὰ παράθυρα, εὐρίσκονται εἰς τὰ νοσοκομεῖα μὲ σοβαρὰς πληγὰς καὶ ἐγκαύματα. Περισσότερον εἰς ἀναλογία ἐκάησαν οἱ διδάσκαλοι, οἱ ὅποιοι ἀσφαλῶς μὲ αὐταπάρνησιν ἀπέβλεψαν μᾶλλον νὰ σώσουν τοὺς μαθητάς των παρὰ νὰ σωθοῦν αὐτοί.

Ἡ θλιβερά εἰδησις γνωσθεῖσα διὰ τῶν ἐφημερίδων ἐπροξένησε βαθεῖαν λύπην, διὰ τὸν τραγικὸν θάνατον τῶν ἀθῶων παιδιῶν καὶ τῶν Ἱερῶν οἱ ὅποιοι εὗρον τὸν θάνατον εἰς τὴν ἐκτέλεισιν τοῦ ὑψηλοῦ καθήκοντός των.

Εἰς τοιαῦτα δὲ δυστυχήματα τόσον εἰς ἄτομα ὅσον καὶ εἰς ὁμάδας, τὰ ὅποια τόσον συχνὰ συμβαίνουν εἰς τὴν ζωὴν, ἢ χριστιανικὴ ψυχὴ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πλέον εὐγενικὰς ἐκδηλώσεις τῆς συμπάσχει διὰ τὴν συμφορὰν τῶν ἄλλων, εἴτε ἀτομικὴ εἶναι εἴτε ὁμαδική, περὶ πολὺν βέβαια ὅταν εἶναι ὁμαδική.

Ἡ ἐν POMFRET CENTRE, CONN. Ἑλληνικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ μας, ἡσθάνθη μεγάλην λύπην μὲ τὴν εἰδησιν αὐτὴν, συμπονοῦσα δὲ καὶ συμπάσχουσα διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Κολλεγίου SACRED HEART καὶ τὸν τραγικὸν θάνατον μιᾶς ὁμάδος μαθητῶν καὶ διδασκάλων, ἀπέστειλε συλλυπητήριον καὶ παρηγορητικὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν λόγῳ Κολλεγίου. Μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ ἀποστείλωμεν συλλυπητήρια καὶ πρὸς μίαν ἐκάστην τὴν δυστυχισμένων οἰκογενειῶν τῶν ἀτυχῶν παιδιῶν καὶ τῶν δυστυχισμένων μητέρων των καθὼς καὶ τῶν διδασκάλων, πάντες καθηγηταὶ καὶ φοιτητα δεόμεθα τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν ἀτυχῶν θυμάτων τῆς καταστρεπτικῆς αὐτῆς πυρκαϊᾶς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΝΕΤΟΣ

Φοιτητῆς τῆς Προπαρ. Θεολογ. Σχολῆς Πόμφρετ.

Μ Ο Ρ Φ Ω Τ Ι Κ Α

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΨΥΧΟΠΑΘΗΣΕΙΣ

Ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες μᾶς φέρουν τὴν εἰδήσιν ὅτι εἰς τὴν ὁδὸν Σολωμοῦ συνελήφθη ἡ Μαρία Οἰκονόμου ἐπονομαζομένη καφετζοῦ. Ὁ λόγος τῆς συλλήψεώς της εἶνε ὅτι ἦτο ἀπατεών, δηλ. ἔλεγε τὴν τύχην τῶν διαφόρων πελατῶν της πιθανῶς μὲ τὸ κατακάθι τοῦ καφέ εἰς τὸ φλυτζάνι.

Ἔτσι διδασκόμεθα ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἱστορίαν, ὅτι τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πρακτικῆς ἢ θετικῆς φιλοσοφίας τοῦ τελευταίου μάλιστα αἰῶνος τόσο ἐξυμνουμένης, δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ φωτίσῃ οὔτε ὡς τελευταία ἀναλαμπὴ σβυνομένου καντηλιοῦ τὰ σκότη τῆς διανοίας ἀρκετῶν ἀκόμη ἀνθρώπων.

Εὐρίσκονται ἀκόμη ἄνθρωποι, καὶ πολλοὶ μάλιστα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τῶν ὁποίων ἡ διανοητικὴ δύναμις δὲν φθάνει τὴν κρίσιν ἑνὸς παιδιοῦ 6-7 ἐτῶν. Παιδιά ἐξ ἐτῶν βομβαρδίζουσιν στὲς ἡμέρες μας τοὺς γονεῖς τῶν μὲ ἐρωτήσεις ἐνώπιον τῶν ὁποίων αὐτοὶ μένουν ἄφωνοι. Ἀρκετὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ εἰς ὅτι δῆποτε τοὺς εἴπῃς ἔχουν ἑτοιμες δύο ἐρωτήσεις α' πῶς; καὶ β' γιατί;

Καὶ ἐνῶ τὰ παιδάκια αὐτὰ ἔχουν πρόχειρα τὰ πῶς καὶ τὰ γιατί, ἐνῆλικες ἄνδρες καὶ γυναῖκες δὲν ἔχουν οὔτε ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐρωτηματικὰ πῶς καὶ γιατί νὰ προβάλλουν εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν, εἰς τὴν στοιχειώδη κρίσιν τῶν, ἢ εἰς τοὺς ἄλλους, ὅταν ξεκινοῦν νὰ πληρώσουν τὴν Μαριγῶ πού μὲ τὸ κατακάθι τοῦ καφέ, τὴν Τασιώ, πού μὲ τὰ τραπουλόχαρτα, τὴν Βαρβάρα, πού μὲ τὰ ἀόρατα πνεύματα τὰ ὁποῖα ἔχει τόσο καλὰ ὑποτάξει καὶ ὀνομάζει τὴν τέχνην της πνευματισμόν, τὴν γύφτισσα, πού μὲ τὴ χειρομαντίαν της κ' ἄλλες μ' ἄλλα, πού λέγουν χρησμούς γιὰ νὰ μάθουν τὴν τύχην τους, τὰ μέλλοντά νὰ τοὺς συμβοῦν.

Ἐκεῖνο δὲ πού καθιστᾷ τὸ ζήτημα αὐτὸ πλεὶς δύσλυτον εἶνε ὅτι οἱ τοιοῦτοι μοιρολάτραι δὲν εἶνε πάντοτε καθυστερημένα γύναια ἢ φαλακροὶ παλῖμπαιδες, ἢ ἀγράμματοι. Μᾶς λέγει ἐπὶ λέξει ὁ ἀρθρογράφος τὰ ἐξῆς: «Ἡ πελατεία τῶν δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀπλοῦς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ. Ἐπὶ εἰκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας παρέτεινε τὴν παραμονὴν της ἡ δούκισσα τοῦ Οὐνδσορ πίσω ἀπὸ τὸ παραβάν τῆς χαρτομαγίσσης καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Γαλλίας ἔτειναν πρὸς ἐξέτασιν τὰς γραμμὰς τῆς παλάμης τῶν».

Ἄλλ' ἡ προσθήκη αὐτὴ μᾶς βεβαιώνει ὅχι μόνον διὰ τὸ ὅτι εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις εὐρίσκονται τέτοια κοθόνια, ἀλλ' ὅτι ἡ χειρομαντεία, καφεμαντεία, χαρτομαντεία δὲν εἶνε πλεῖα ἀπομεινάρια ἀμαθείας τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, περιορισμένο στὴν ἀνατολή, πού βασιλεῦει τὸ κισμέτι, τὸ περπομένο, ἢ τυφλὴ τύχῃ σήμερα οἱ τέτοιοι χρησμοὶ εἶνε στοιχείον σημερινῶν τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ ἔχει τὴν θέσιν του εἰς τὰ περιφημότερα κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ αὐτὸ εἶνε ἀληθέστατον πλάγια στὴν περίφημη Σορβόνη τῶν Παρισίων καὶ στὰ Πανεπιστήμια τοῦ Λονδίνου, πλάγια στὰ Columbia University τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου κ' ἄλλων μερῶν, εἶνε δὲ ἄντρον κάποιας γύφτισσας, πού χειρομαντεῖ ἢ χαρτομαντεῖ καὶ μᾶς κάνει νὰ σκεπτόμεθα ποῦ ἀρὰ γε θὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὸ μέλλον, τὸ Πανεπιστήμιον ἢ τὸ ἄντρον τῆς γύφτισσας;

Τόσῃν δὲ πεποίθησιν ἔχει ἀκόμη ὁ κόσμος εἰς τὴν μαν-

τικὴν τῆς γύφτισσας καὶ τῶν σαρικοφορεμένων Ἰνδῶν, πού ἐρμηνεύουν τὰ μέλλοντα μέσα στὴ γυνάλιν σφαῖρα, καὶ εἶνε ἀκριβοπλήρωτοι καὶ καλὸδεκτοὶ στὰ σαλόνια τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀριστοκρατίας, ὥστε ἡ κάθε μία λαποδύτρα ἢ ἀγύρτης, πού θέλουν νὰ ἐπισημοποιήσουν καὶ νομιμοποιήσουν τὴν τέχνην τῶν, ντύνονται μὲ γύφτικα ρούχα ἐνῶ δὲν ἐβγῆκαν ποτὲ οὔτε ἑκατὸ μίλια μακρότερα ἀπὸ τὴν λαποδουκὴ φωνήα τους καὶ κρεμοῦν μεγάλες βέρες εἰς τὰ αὐτιά τους, ἢ σαρικοφορέονται ἰνδικὰ κ' αὐτὸ ἀρκεῖ γιὰ νὰ πλουτοῦν μαδῶντας τὰ σύγχρονα παπτάκια, πού δὲν ρωτοῦν ποτὲ τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί.

Εἶνε ἀλήθεια βέβαια ὅτι τὰ μαντεῖα ἀποτελοῦσαν μέρος τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἐνδόξων προγόνων μας κ' ἐκανονίζετο ἡ τύχη πόλεων ὁλοκλήρων ἀπὸ τὲς ἀσυνάρτητες προφητεῖες ἢ συμβουλὲς πού ἔδιναν ὑστερικῆς Πυθίης στὰ πλουσιώτατα μαντεῖα τῆς Δοδώνης, τῶν Δελφῶν κ' ὅπου ἄλλου. Ἄλλ' ἐνῶ εἰς αὐτὰ πίσω ἀπ' τὲς Πυθίς, ἦσαν σπουδαῖοι πολιτικάντηδες ἢ διπλωμάται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πού ἐκανόνιζαν τὴν ἐρμηνείαν τῶν χρησμῶν αὐτῶν, ἀνάλογα πρὸς τὴν σπουδαιότητα μεγάλων γεγονότων καὶ μεγάλων συμφερόντων τῆς ἐποχῆς, εἰς τὰ σημερινὰ μαντεῖα τῆς γύφτισσας, τοῦ Ἰνδοῦ μάγου καὶ τῆς πνευματίστριάς, εὐρίσκονται γνωστὰ κοινωνικά περιτρίμματα στὸ ρόλο τῆς πυθίς, πού μόνον θεοστραβοὶ θὰ ἐδικαιολογοῦντο ἂν ἔφεταν στὰ χεῖρα τους.

Τώρα, ἐὰν ἐκεῖνοι καὶ ἐκεῖνες πού μαδιῶνται ἀπὸ τὲς χρησιμοδοτίσες αὐτὲς ἦσαν μόνον διεφθαρμένοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες πού ἡ ἔκλυτος ζωὴ τῶν δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὰ συνήθη μέσα τῆς διαφθορᾶς καὶ δι' αὐτὸ πηγαίνουν εἰς τὴν γύφτισσα ἢ μάντισσα ὅχι μόνον γιὰ τοὺς χρησμούς της ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ μαγιοβότανο ἢ τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ μανόγαλα καὶ ἄλλα ὅμοια, τὸ θέμα αὐτὸ ἴσως δὲν θὰ εἶχε θέσιν εἰς τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο περιοδικόν. Ἀλλὰ δυστυχῶς πηγαίνουν καὶ μαδιῶνται ἀπ' αὐτὲς καὶ ἄλλα ἄτομα ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶνε ζωὴ ἀρκετὰ κατὰ Θεόν. Εἶνε εὐσεβεῖς, ἐργατικά, καλὰ σύζυγοι καὶ μητέρες, εὐγενεῖς ἐργάτριαι τῆς φιλανθρωπίας καὶ μὲ ἀρκετὰς ἄλλας ψυχικὰς ἀρετὰς καὶ ὅμως πηγαίνουν στὴ γύφτισσα νὰ μάθουν τὴν τύχην τῶν ἢ καταφεύγουν στὴν τραπουλόχαρτομαντεία, στὴν καφεμαντεία στὸν χονδροκοιμήμενον πνευματισμόν τῆς Βαρβάρας, καὶ λέφτουν θύματα τῆς περιεργείας τῶν, τῆς ἀμαθείας τῶν καὶ κάποιας ἀκαθορίστου ψυχικῆς στενοχωρίας τῶν ἀπὸ τὴν ἀσάθευαν τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Δυστυχῶς ἰδὲ ἀρκετὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε Ἑλληνίδες τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, Σικάγον, Νιτρσίτ, Φιλαδέλφειαν, Πίττσμπουργκ, Σὰν Φραγκίσκο καὶ ἄλλας μεγάλας πόλεις.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ὡς νομίζω, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκταθῇ ἡ δρᾶσις τῶν ἐφημερίων μας. Εἶνε καιρὸς νὰ διαφωτιστῇ τὸ ἐκκλησίασμα μὲ δύο-τρία καλὰ κηρύγματα τὸ ἔτος περὶ τῆς ἀγνυρίας αὐτῆς. Ἡ διδασκαλία δὲ αὐτὴ νὰ εἰσέρχεται καὶ εἰς τὰς οἰκογενεὰς μὲ εὐσχημον τρόπον, συζητητικὸν διαφωτιστικόν, εἰς εὐκαιρίας κατὰ τὰς ὁποίας συναθροίζονται εἰς μίαν οἰκογένειαν πολλοὶ ἐπισκέπται χάριν ἐορτῆς ἢ βαπτίσματος, ἢ γάμου, ἢ κηδείας. Ἐὰν αἱ ὁλοφάνεροι ἀγνυρίαι μᾶς Βαρβάρας, μᾶς ἀγροίκου ψευδοπνευματιστρίας εἶνε ἰσχυρότεραι καὶ πειστικώτεραι ἀπὸ τὰς θείας ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶνε περιττὸν νὰ ἔχωμεν ἐκκλησίας καὶ Κλῆρον τοσοῦτον μάλλον ὅσῳ ἔχωμεν καὶ ἱερὸς κανόνας ποινικοῦς γιὰ ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα πού καταφεύγουν στὲς μαντίσσεις.

Ἀρχιμανδ. Ἀθναγ. Καβάδα

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΩΣ ΔΡΑΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐντελῶς ἐκτὸς τῆς θέσεώς της εὐρίσκεται ἡ χορωδία ὅταν ψάλλῃ εἰς τὸν γυναικωνίτην ἢ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Ναοῦ· ἡ ὅλη συνοχή τῆς παραστάσεως τοῦ Θ. Δράματος καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀρμονικότης του καταστρέφεται καὶ ἀπὸ θεαματικῆς καὶ ἀπὸ ἀκουστικῆς ἀπόψεως.*

Ἀπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἐξῆς θὰ ἀναλύσω εἰς τὰ καθ' ἑκάστα αὐτῆς τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν. Πρὸς τοῦτο οἱ ἀναγνώσται τῶν ἄρθρων αὐτῶν πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν ἄρθρων κυρίως εἶνε νὰ ὑποδείξουν μᾶλλον τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ τελῇ ὁ Λειτουργὸς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς Θ. Λειτουργίας ἵνα αὕτη παρίσταται ὡς ἐν καλλιτεχνικόν, ἀρμονικόν σύνολον, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς ὡς δράματος.

Καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκφράζω τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ χωρίζηται ὁ Ὁρθρος ἀπὸ τὴν Θ. Λειτουργίαν. Ὁ Ὁρθρος τελειώνει εἰς τὸ τέλος τῆς Δοξολογίας· ἡ ἀρχὴ τῆς Λειτουργίας εἶνε τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία

*Σημ. Γνωρίζω πολὺ καλὰ τὰς δυσκολίας αἱ ὁποῖαι παρουσιάζονται προκειμένου νὰ ψάλλουν αἱ χορωδία εἰς τὸν Σολέα· ἐναντι τοῦ εἰκονοστασίου.

α') Αἱ χορωδία ψάλλουν συνήθως ἀπολύτως δωρεὰν καὶ συνεπῶς δὲν εἶνε εὐκόλουν νὰ τηρηθῇ πενιθαρχία καὶ νὰ εἶνε ὅλα τὰ μέλη τοῦ χοροῦ εἰς τὸν Ναὸν πρὶν ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία. Τὸ θέαμα δὲ τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται ὅταν δύο-τρία μέλη τῆς χορωδίας κορίτσια ἢ ἀγόρια ἔρχονται ἀργότερα διακοῦσης τῆς λειτουργίας καὶ διασχίζουν τὸ ἐκκλησίασμα ἢ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Βῆμα διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν Σολέα, εἶνε θέαμα φοβερὰ ὀχληρόν, καθολικοληρίαν ἀνάμικτον πρὸς τὰ τελούμενα.

β') Πολὺ σπανίως τὰ μέλη τῶν χορωδιῶν γνωρίζουν τόσον καλὰ τὸ ψαλτικόν μέρος· τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀρχηγὸς εὐρίσκεται ἐν νευρικῇ ἐξάσει προσπαθῶν νὰ κρατῇ εἰς χρόνον καὶ ρυθμὸν ὅλα τὰ μέλη τῆς χορωδίας καὶ κάνει χειρονομίας καὶ μορφασμούς τοῦ προσώπου τὰ ὁποῖα ἢ μεταδίδουν νευρικότητος εἰς τὸ Ἐκκλησίασμα ἢ προκαλοῦν θυμῆδιαν καὶ γέλοισιν.

γ') Πολὺ συχνὰ ὁ ἱερεὺς δὲν λέγει τὰς ἐκφωνήσεις εἰς τὸν τόνον ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ κατάλληλος διὰ νὰ ἀρχίσῃ κατόπιν ἡ χορωδία τὸ μέλος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ ἀγωνιῶν ἐκ φόβου μήπως τὰ μέλη τῆς χορωδίας του πᾶρουν σφαλμένους τόνους, συρόμενα ἀκουστικῶς ἀπὸ τὸν ἐσφαλμένον τόνον τοῦ ἱερέως, ἀναγκάζεται νὰ προστρέχῃ πρὸς ἐν ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς χορωδίας καὶ νὰ δίδῃ τὸν ἀπαιτούμενον τόνον· ὅλα δὲ αὐτὰ παρουσιάζουν ἀσχημίαν. Ὅλα αὐτὰ κρύβονται ὅπως δῆποτε εἰς τὸν γυναικωνίτην.

Ἄλλὰ ἐὰν ὅλα αὐτὰ τὰ συνοψίσωμεν θὰ βγάλωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν λαμβάνομεν σοβαρῶς ὑπ' ὄψει τὰ τελούμενα κατὰ τὴν λειτουργίαν καὶ προσπαθοῦμεν πάντοτε ὅπως-ὅπως νὰ ἐξοικονομοῦμεν τὰ πράγματα. Πολὺ σπανίως ὁ ὁδηγὸς τῆς χορωδίας καλεῖ τὸν ἐφημέριον κατὰ τὰς δοκίμας νὰ συνασκηθῇ μετ' αὐτῆς· πολὺ δὲ σπανιώτερον ὁ ἱερεὺς θὰ ἐδέχετο τοῦτο καὶ μετὰ ζήλου πραγματικῶς θὰ κατέβαλλε πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀρμονικὴν συνεργασίαν του μετὰ τῆς χορωδίας οὕτως ὥστε νὰ λείψῃ κατὰ τὴν τέλει τῆς Θ. Λειτουργίας πᾶσα ἀταξία.

τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ κλπ.»

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ χωρίζονται εἶνε τριπλοῦς.

α'.) Ὅταν σήμερον τελεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου ἡνωμένη μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαζομένους οὔτε γνωρίζουν πότε ἀρχίζει ἡ Θ. Λειτουργία· φαντάζονται δὲ ὅτι διαρκεῖ δύομιση ἕως τρεῖς ὥρας, διότι τόσοι χρόνοι παρέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ὁρθρου μέχρι τέλους τῆς Λειτουργίας.

β'.) Ὁ Ὁρθρος δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν λειτουργικὴν μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν. Ὁ μὲν Ὁρθρος εἶνε ἀπλὴ ἀκολουθία, πρῶτὴν προσευχή, ὅπως ὁ Ἑσπερινὸς εἶνε βραδυνή, ὅπως τὸ ἀπόδειπνον εἶνε πρὸ τοῦ ὕπνου, ὅπως τὸ μεσονυκτικόν εἶνε τοῦ μεσονυκτίου ἐνῶ ἡ Θ. Λειτουργία εἶνε ἡ τελετὴ Ἱεροῦ Μυστηρίου, τῆς Θείας Κοινωνίας ἢ Θείας εὐχαριστίας καὶ τὸ μέγιστον τῶν Μυστηρίων. Ἀπολύτως τίποτε δὲν ὑπάρχει νὰ συνδέῃ τὰς δύο αὐτὰς λατρευτικὰς πράξεις.

γ'.) Μὴ γνωρίζοντες ταῦτα οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἔρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ὁποιοδήποτε στιγμήν εἴτε τοῦ Ὁρθρου εἴτε τῆς Λειτουργίας καὶ φεύγουν ἐπίσης ὁποιοδήποτε στιγμήν, μετὰ τὴν πολὺ δικαιολογημένην δι' αὐτοὺς πρόφασιν ὅτι ἐκάθισαν μαίωσιν ὥραν στήν Ἐκκλησίαν καὶ εἰν' ἀρετόν.

Διὰ ταῦτα φρονῶ ὅτι τὸν μὲν Ὁρθρον δύναται νὰ τελῇ ὁ Ἱερεὺς μετὰ τοῦ ψάλτου ἐνωρίτερον, οὕτως ὥστε νὰ παρεμβάλλεται ἐν διάστημα 10-15 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπὸ τὴν στιγμήν καθ' ἣν τελειώνει ἡ Δοξολογία μέχρις οὗ ἀρχίσῃ ἡ Θεία Λειτουργία. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ τῶν 10-15 λεπτῶν πρέπει νὰ εἶνε κλειστή ἡ Ὡραία Πύλη τοῦ Ἁγίου Βήματος καὶ ὁ Ἱερεὺς ἀπὸ μέσα νὰ τελῇ τὴν Ἱερὰν Προσκομιδὴν ἢ ἂν τὴν ἐτέλεσε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ὁρθρου, νὰ τὴν συμπληροῦ τότε, μνημονεύον μόνον τὰ δνόματα τότε ζώντων καὶ τεθνεώτων, τὰ ὁποῖα οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ θὰ τοῦ φέρουν εἰς τὸ χρονικόν αὐτὸ διάστημα.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶνε ἐπίσης ἀνάγκη νὰ τονίσω ὅτι ὁ Ἱερεὺς ὀφείλει νὰ κηρύξῃ ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος, νὰ ἐπαναλάβῃ εἰς καταλλήλους περιστάσεις, νὰ στείλῃ ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐπιστολὰς εἰς ὅλας ἀνεξαίρετως τὰς οἰκογενεῖας τῆς ἐνορίας του καὶ νὰ καταστήσῃ εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι τὰ δνόματα πρὸς μνημόνευσιν καὶ τὰ πρόσφορα πρέπει νὰ τοῦ στέλλωνται ἐν τέταρτον τῆς ὥρας τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐνάρεως τῆς Θ. Λειτουργίας, ἢ ὁποῖα πάλιν πρέπει ἀπαρεγκλίτως νὰ ἀρχίσῃ ὠρισμένην πάντοτε ὥραν, γνωστὴν εἰς τὸ ποιμνιον. Νὰ διακηρύξῃ εὐδαρῶς καὶ εὐκρινῶς, ὅτι δνόματα, τὰ ὁποῖα θὰ σταλοῦν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς Θείας Λειτουργίας, θὰ μείνουν ἀμνημόνευτα εἰς τὴν Ἱερὰν Πρόθεσιν.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν πιστῶν μας πολὺ ὀλίγον γνωρίζουν περὶ Ἱ. Προθέσεως καὶ πιστεύουν ὅτι ἡ μνημόνευσις ζώντων καὶ τεθνεώτων γίνεται κατὰ τὴν Μεγ. Εἰσόδον ὅταν, κοινῶς, βγαίνουν τὰ Ἅγια. Καὶ δυστυχῶς ἡμεῖς οἱ Ἱερεῖς τοὺς κάμνομεν νὰ τὸ πιστεύουν, χαϊδεύοντες τὴν ματαιοδοξίαν τῶν ὅτι πρέπει νὰ ἀκούωνται ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιασματος δνόματα διὰ τὴν μνημόνευσιν τῶν ὁποίων ὁ συγγενὴς ἔδωκε δύο-τρεῖς δεκάρες ἢ περισσότερον. Εἶνε ἀδύνατον νὰ θεωρηθῇ ἐκτέλεσις πιστῆ τοῦ Δράματος τοῦ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Πανοσιολογιώτατον Διευθυντήν της 'Ορθοδ. Προπαρ.
Θεολογ., Σχολῆς τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς.

'Εν 'Αθήναις τῇ 26ῃ Νοεμβρίου, 1937.

Πανοσιολογιώτατε 'Αρχιμανδρίτα,

Μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως ἔλαβον ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματός μου τὸ συγχαρητήριον τηλεγράφημα ὑμῶν καὶ τῶν πρώτων μαθητῶν τῆς Προπαρασκευαστικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Μετὰ τῶν ἐγκαρδίων εὐχαριστιῶν μου πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς μαθητάς, εὐχομαι ὅπως ὁ Οὐράνιος Πατὴρ τῶν Φώτων εὐλογήσῃ τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν προσπάθειαν τῆς 'Ορθοδόξου 'Ελληνικῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, ὅπως μορφώσῃ κληρικοὺς ἀνταξίους τῆς μεγάλης καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ 'Ορθοδόξου Κλήρου ἐν 'Αμερικῇ. Δὲν ἔχει οὗτος ἀπλᾶ καθήκοντα λειτουργῶν τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διδασκάλων ἐμπνευσμένων τοῦ θείου λόγου καὶ φορέων τοῦ 'Ελληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐν μέσῳ τοῦ νέου κόσμου, ἐν τῷ ὁποίῳ διασταυροῦνται ὅλοι οἱ ξένοι πολιτισμοὶ καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ 'Ελληνισμὸς θὰ διατρέξῃ τοὺς κινδύνους ἀφομοιώσεως πρὸς τὸ περιβάλλον καὶ ἐξαφανισμοῦ. Ἡ σωτηρία του καὶ ἡ πρόοδος αὐτοῦ μόνον ἐκ Κληρικῶν ἀνταξίων τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ των θὰ ἐξαρτηθῇ.

'Οθεν εὐχομαι ὅπως ἡ Προπαρασκευαστικὴ Σχολὴ τοιοῦτους ἀναδείξῃ τοὺς κληρικοὺς τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς, ἀποστόλους τῆς 'Ορθοδοξίας καὶ τῶν 'Ελληνικῶν ἰδεωδῶν.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης,

† 'Ο 'Αθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Γολγοθᾶ, ὅταν κατὰ τὴν θριαμβευτικὴν Μεγάλην Εἰσόδον, ὁ Ἱερεὺς μὲ τὸν Βασιλέα τῶν ὄλων εἰς τὰς χεῖράς του, στέκει εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ καὶ διακρίπτει τὴν λιτανεῖαν τοῦ Θριαμβευτοῦ Σωτῆρος διὰ τὴν ἀναγνώσῃ ἢ τὴν ἀναφῆρῃ ἀπὸ μνήμης ὀνόματα. Τὸ θέαμα αὐτὸ καὶ τὸ ἄκουσμα, ἐὰν δὲν εἴνε ἀσεβές, τοῦλάχιστον εἶνε ἀναρόν, ἀκαλαίσθητον· ἄλλως τε πολλὰς φορὰς αἱ κατὰ καιροὺς ἐγκύκλιοι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπαγορεύουν τοῦτο.

'Εὰν λοιπὸν γνωρίζουν οἱ πιστοὶ ὅτι τὰ ὀνόματα δὲν θὰ μνημονευθοῦν ἐκφώνως δι' ἐπίδειξιν, τότε θὰ θελήσουν νὰ μνημονευθοῦν εἰς τὴν Ἱερὰν Πρόθεσιν καὶ ὅταν γνωρίζουν ὅτι ἐὰν τὰ στείλουν μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς Θείας Λειτουργίας δὲν θὰ μνημονευθοῦν διόλου, τότε, ἐὰν μὲν δὲν πιστεύουν ὅτι ἡ μνημόνευσις εἶνε πραγματικῶς ὠφέλιμος δὲν θὰ στείλουν διόλου (καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ κάμουν πολὺ καλύτερα)· ἐὰν ὅμως πιστεύουν ὅτι ἡ μνημόνευσις τῶν ὀνομάτων εἰς τὴν Ἱερὰν Πρόθεσιν ὠφελεῖ, ὅπως

παραδέχεται ἡ 'Εκκλησία, τότε θὰ τὰ στείλουν εἰς τὸν Ἱερέα ἀφ' ἑστέρας ἢ ἐνωρὶς τὸ πρῶτον*

'Επανερχόμενος εἰς τὴν διακοπὴν 15 λεπτῶν τῆς ὥρας τοῦλάχιστον, μετὰ τὴν Δοξολογίαν "Ὁρθρου καὶ Θείας Λειτουργίας, ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Ὁραία Πύλη τοῦ Ἁγίου Βήματος πρέπει νὰ εἶνε τότε κλειστή, ὅπως καὶ ἡ αὐλαία τοῦ θεάτρου, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ παράστασις ἐνὸς δράματος. "Εν λεπτὸν δὲ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Λειτουργίας νὰ κτυπᾷ ἐν εἶδος κώδωνος διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς εἰς τὸν Ναὸν εὐρισκομένους ὅτι θὰ ἀνοίξῃ ἡ Ὁραία Πύλη καὶ νὰ σηκωθοῦν ὅλοι ὄρθιοι. "Όταν σηκωθοῦν δὲ ὅλοι καὶ ἀποκατασταθῇ πλήρης ἡ σιγή, τότε νὰ ἀνοίξῃ ἡ Ὁραία Πύλη ἀλλὰ ἀργὰ μὲ μεγαλοπρέπειαν· ἔσωθεν δὲ ἡ Ἁγία Τράπεζα νὰ εἶνε ὥραία ἡντρεπισμένη μὲ τὰ κηρία τῆς ἡδὴ ἀναμμένα καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ὁ Δευτεραγωνιστὴς τοῦ Δράματος τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ Ἱερεὺς, φορεμένος μὲ τὰ ἱερά του ἄμφια, σοβαρὸς καὶ ἀτάραχος. Ἡ ὥραία πρώτη αὐτῇ σκηνῇ τοῦ Θείου Δράματος εἶνε πολὺ ἐντυπωτικὴ εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ ἐκκλησιάματος καὶ διαθέτει αὐτὸ μυστικοπαθῶς διὰ τὴν εὐσεβῇ παρακολούθησιν τῆς ὅλης Λειτουργίας.

Σημ.—Τοιοιτοτρόπως θὰ σταματήσουν τὰ ἀκληρότατα σύρτα-φῆρα κυρίων καὶ κυριῶν, νεωκόρου, Προέδρου καὶ Ἐπιτρόπου τοῦ ναοῦ τὰ ὁποῖα σύρτα-φῆρα κυριολεκτικῶς δεδηλώνουν τὸν Ἅγ. Τόπον καὶ ἀποσποῦν τὴν προσοχὴν τῶν πιστῶν ἀπὸ τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ Θείου δράματος.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΕΞΕΔΟΘΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Εἶναι τονισμένον εἰς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν μὲ Εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικὴν. Ἐνηρμοισμένον διὰ τετραφωνίαν καὶ Μουσικὸν Ὅργανον, Ἀρμόνιον ἢ Πιάνο. Περιέχει ὅλην τὴν Λειτουργίαν, τὰ ψαλλόμενα ὑπὸ τῆς χορωδίας καὶ εὐχὰς καὶ αἰτήσεις τοῦ Ἱερέως. Περιλαμβάνει μίαν Λειτουργίαν διὰ τὰς Κυριακάς καὶ μεγάλας Ἑορτάς καὶ ἄλλην συντομωτέραν διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰς Καθημερινάς. Εἶναι λίαν εὐχρηστον καὶ ἡ τιμὴ του ἐκανονίσθη εἰς μόνον 75 σέντς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως καὶ βιβλιοδετήσεως.

Π Ρ Ο Μ Η Θ Ε Υ Θ Η Τ Ε

τὸ νέον τοῦτο Μουσικὸν Βιβλίον διὰ τὰς Ἐκκλησίας, τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰ σπῖτια.

Ἀ π ε υ θ υ ν θ ῆ τ ε :

Supreme Educational Board, Greek Archdiocese
25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΩΡΑΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΣΤΙΑΠΝΟΤΥΠΩΜΕΝΟΝ, εἰς γλῶσσαν Ἀγγλικήν, με στοιχεῖα ἀραῖα καὶ εὐανάγνωστα, πολύχρωμον, χάρμα ὀφθαλμῶν, ἀποπνέον τὸ ἄρωμα τῆς ποθητῆς καὶ ἐνδόξου χώρας, ἔφθασεν εἰς τὰ Γραφεῖα μας, ἑλκυστικὸν θιβλιαρίον, τὸ δεύτερον κατὰ σειράν, ἐκδοθὲν ἐκ μέρους τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὑφυπουργείου Τουρισμοῦ καὶ φέρον τὸν τίτλον: «Εἰς τὴν Ἑλλάδα». Ἡ διαρρύθμισις τῆς ὕλης του, αἱ εἰκόνες, ἡ τοιχογραφία, ἡ ἐπιστοασία καὶ στοιχειοθέτησις, ἡ ἐκτύπωσις, ὁ χάρτης του καὶ ἡ θιβλιοδέτησις του ἔχουν, ὅλα, γίνει ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπὸ Ἑλληνικὰ χέρια. Μέσα εἰς τὰς καλλιτεχνικάς του σελίδας θάλεπαι ὁ ἀναγνώστης καὶ ἀντίγραφα ὥραιων εἰκόνων Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας τὰς ὁποίας θαυμάζουν ὅλοι οἱ ξένοι, οἱ ὅποιοι ἐκτιμῶν τὸσον πολὺ, ἄλλως τε, τὴν Ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Τέχνην, τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ἐξαίρετικῶς ἐν Ἑλλάδι. Πολλὰς σελίδας τοῦ θιβλιαρίου καταλαμβάνουν εἰκόνες Τοπογραφίας καὶ Ἀγιογραφίας ποῦ ἀνεπτύχθησαν εἰς Ἅγιον Ὅρος, τοῦ ὁποίου καὶ τὰ διάφορα τοπεῖα θεωροῦνται πολὺ ἀνώτερα τῶν τοπεῖων τῆς Ἑλβετίας, τοῦ Καπρί, καὶ τῆς Ριθιέρας. Ἐπίσης εἰς τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ θιβλιαρίου, εἰς τὰ ἀποσπάσματα διαφόρων ξένων ἐξοχότητων ποῦ ἐπεσκέφθησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς, τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην χώραν, ἐξαίρεται ἰδιαίτατα ἡ παραδειγματικὴ φιλοξενία τῶν ἐκεῖ Ὀμογενῶν καὶ ἡ ἀπλότης τοῦ θίου των.

— + —

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ

ΠΟΛΥ εὐχάριστος ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἀναγραφείσα εἰδησις ὅτι ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει ἐδόθη, ὡς ἐπιπροσθετον ἐπίδομα, τὸ ἥμισυ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς, Διακόνους καὶ Ψάλτας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἡ χειρονομία αὕτη δεικνύει ὅτι γίνονται, ἐπὶ τέλους, σοβαρὰ σκέψεις καὶ ἐφαρμόζονται αὐταὶ καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ Κλήρου, τῆς δυνάμεως ἐκείνης ἡ ὁποία δύναται πολλὰ νὰ προσφέρῃ διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῶν ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν. Ὁ Ἱερὸς Κλήρος, ἀνώτερος καὶ κατώτερος, εἶνε ἡ τάξις ἐκείνη ἡ ὁποία, με ἡσυχίαν καὶ προσοχήν, ἀφωσιωμένη εἰς τὸ καθήκον τῆς, δύναται νὰ συντελέσῃ κατὰ πολὺ εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν πάντων. Καὶ θὰ πρέπει μὲ νοῦν ἀπερίσπαστον νὰ ἐπιδίδηται εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς. Ὅπως στρατὸς πεινῶν οὐδέποτε δύναται νὰ κερδίσῃ μάχην, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ὁ ὁμογενὴς κλήρος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ πλήρως τὴν ὑψίστην ἀποστολήν του ἔάν δὲν βελτιωθῇ ἡ θέσις του. Ἀλλ' ὅχι μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀμερικῇ θὰ ἔπρεπε τῶν εὐλαθῶν Ἱερέων μας, τῶν Διδασκάλων μας καὶ τῶν Ψαλτῶν οἱ μισθοί, οἱ ὅποιοι πλειστάκις περιεκόπησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, νὰ καλλιτερεύσων ἢ νὰ δοθῇ πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ὑπὸ τύπον ἐπιδόματος, τὸ ἥμισυ τοῦλάχιστον ἐνὸς μηνιαίου μισθοῦ των, ἔάν δὲν εἶνε δυνατόν,

νὰ αὐξηθῇ τὸ μισθολογίον των ἀπὸ τώρα. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ Δικαιοσύνη.

— + —

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΙΣ ΕΥΡΩΠΗΝ

Η ΕΠΙΣΚΟΠΙΑΝΗ Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς ὥρισεν ὅπως ἓνας τῶν Ἐπισκόπων τῆς, ὁ τέως προεδρεύων Ἐπίσκοπος, Σεβ. Perry τοῦ Rhode Island, ἐπισκεφθῇ ἐπὶ 5 ἑβδομάδας, ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔαρος, τὰς ἐν Εὐρώπῃ Ἀμερικανικὰς Ἐπισκοπιανὰς Κοινότητας ὅπως γίνεται τοῦτο κατ' ἔτος. Εἶνε θεβαίως πολὺ ὀλίγοι οἱ Ἀμερικανοὶ Ἐπισκοπιανοὶ ἐν Εὐρώπῃ, εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας κυρίως, ἀλλὰ τοῦτο δεικνύει τὰς προθέσεις καὶ τὸ σύστημα τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας θεωρούσης καθήκον ἀπαραίτητον ὅπως κατ' ἔτος δίδῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς τοὺς ἐφημέριους τῆς καὶ τὰ πνευματικά τῆς τέκνα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται μακρὰν τοῦ κέντρου τῆς ἐνεργοῦ δράσεώς τῆς. Ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Perry, τὸν ὁποῖον χαρακτηρίζει θαυδὺς Ἱεραποστολικὸς ζῆλος, δὲν θὰ παραλείψῃ θεβαίως κατὰ τὰς 5 αὐτὰς ἑβδομάδας νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἐπικοινωνήσῃ πνευματικῶς μεθ' ὧν τῶν ἐν τῇ Ἑπαιρωτικῇ Εὐρώπῃ Ἐπισκοπιανῶν Ἀμερικανῶν ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ἀποτελοῦν ἀσήμαντον ἀριθμόν, ἔστω καὶ ἔάν εὐρίσκωνται εἰς τὸ μᾶλλον ἀπόκεντρον χωρίον τῆς Εὐρώπης. Διότι ἀξίζει νὰ ὑποβληθῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς πολλαπλὰς θυσίας καὶ κόπους ἔάν πρόκειται νὰ δώσῃ τὴν πνευματικὴν ἐνθάρρυνσιν ἔστω εἰς ἐν ἀκόμῃ τέκνον τῆς, καθόσον αὐτὸς εἶνε καὶ ὁ προορισμὸς τῆς: νὰ ζητήσῃ καὶ σῶσῃ τοὺς κινδυνεύοντας ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς.

— + —

ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

ΕΙΧΕ πλήρες δίκαιον ὁ ἐν Ἀθήναις Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἀπευθύνας τελευταίως πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητάς τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Ἐγκύκλιον σημεῖωμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐντέλλεται ὅπως γίνωνται αἱ κατάλληλοι συστάσεις καὶ ὑποδείξεις πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς διδασκαλίσσας τοῦ Κράτους, ὅπως προσέχουν πολὺ καὶ εἰς τὴν «ἐξωτερικὴν των ἐμφάνισιν». Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ μάθησις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν ἀρετὴν. Σκοπὸς τῶν Σχολείων δὲν εἶναι μόνον νὰ διδάξουν γνώσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμφυσήσουν εἰς τὴν νεολαίαν χαρακτῆρα καλὸν καὶ σεμνότητα ἥθους. Καὶ τὸ πρῶτον μάθημα τὸ ὁποῖον θὰ πάρουν οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι θὰ εἶνε ὁ τρόπος τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τοῦ διδάσκοντος. Ἐὰν ἡ διδασκάλισσα ἐμφανίζεται πτωχῶς ἢ ἀμελῶς ἢ ἀσέμνως πολλάκις ἐπὶ τῆς διδασκαλικῆς ἔδρας, ἀσφαλῶς ὁ μαθητὴς ἢ ἡ μαθήτρια δὲν θὰ σχηματίσουν τὴν πρέπουσαν ἰδέαν περὶ τοῦ σχολείου ὡς θεσμοῦ διαφωτίζοντος τὸν νοῦν καὶ καλλιεργοῦντος τὴν καρδίαν. Ἡ σεμνὴ ὁμῶς ἐνδυμασία, ἡ κοσμίᾳ διαγωγή, ὁ ὠραῖος τρόπος τῆς ὁμιλίας, ἡ φυσικὴ ἐμφάνισις τοῦ διδάσκοντος προσώπου, ὅλα αὐτὰ συντελοῦν ἀφαντάστως εἰς τὴν πλήρη καὶ ἀπρόσκοπτον ἐπίδοσιν τῆς διδασκομένης νεολαίας. Τοῦτο ἔχει ἀποδειχθῇ πέραν πάσης συζητήσεως.

Ἄρχιμ. Ἀθυναγόρα Καβάδα
Πρωτοσύγκε. τῆς Ἀρχιεπισκ. Ἀμερικῆς

Ο ΑΜΒΟΝ

«Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου, γεννηθῆτω τὸ θέλημα σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.»

Διὰ τὴν ἀστάθειαν τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, πὺν περισσότερο ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐποχὴν παρουσιάζεται μπρὸς στὰ μάτια μας τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια, ὠμλήσαμε, στὸ κήρυγμα τοῦ προηγουμένου τεύχους, κάνοντας τὸν πρόλογο εἰς τὸ «Πάτερ ἡμῶν» εἰς τὴν ἀνεκτίμητην ὅσο καὶ ὑπέροχον αὐτὴν προσευχὴν τὴν ὁποῖαν ἔδωκε ὁ ἴδιος ὁ Σωτὴρ Χριστὸς, γιὰ ἀνθρώπους κάθε τάξεως, κάθε χρώματος, κάθε φυλῆς καὶ γλώσσης.

Καὶ εἶπαμε ὅτι ἀπὸ τὴν ἀστάθειαν αὐτὴν τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, πὺν εἰς τὰ δάκτυλά της μᾶς παίζει καθημερινῶς, ὅπως τὰ παιγνίδια τοῦ ἑνα μικροῦ παιδί, καὶ χθὲς ἐμέ, σήμερον ἐσὲ καὶ αὖριο τὸν ἄλλον, μᾶς κόβει τὸ χαμόγελο ἀποτομα ἅπ' τὰ χεῖλη μὲ κάθε τῆς ζωῆς ἀναποδιά, ἂν κρίνῃ ἡ σκέψις ὀρθὰ βαθεῖα, θὰ εἰμπορέσῃ εὐκόλῃ νὰ ἐκτιμῇ τὴν μεγάλην ψυχολογικὴν ἀξίαν πὺν ἔχει ἡ παρήγορος ἀλήθεια ὅτι, πάντοτε εἶνε εἰς τὸ πλάϊ μας ὁ πανταχοῦ παρὼν, ἔτοιμος νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ἀρκεῖ ἡ καρδιά μας εἰλικρινὰ μὲ πίστιν νὰ ψελλίσῃ «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Γι' αὐτὸ ἡ Κυριακὴ προσευχή, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἔδωκε ὁ Χριστὸς ὡς τὴν ὁμορφότερη προσευχὴ πὺνμποροῦν ἀνθρώπινα χεῖλη νὰ ψελλίσουν, πρῶτα-πρῶτα μίαν παιδικὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν Πατέρα καὶ δημιουργὸν φυτεῦει στὴν καρδιά μας.

Μὰ δὲν εἶπε νὰ λέγουμε «Πάτερ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς», ἀλλὰ «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἔτσι, διώχνοντας πρῶτα τὸν ἀτομικισμὸν ἔξω ἅπ' τὴν καρδιά μας,μποροῦμε τὴν πατρικὴ του βοήθεια νὰ ζητήσουμε.

Δὲν εἶνε πατέρας τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀποκλειστικὸς καὶ δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ ὑψώσῃ τὸ ἀνάστημά του ἐγωϊστικὰ παραπάνω ἀπὸ τ' ἀναστήματα τῶν ἄλλων· κ' ὅταν τὸν προσφωνοῦμεν: πατέρα μας, πρέπει νὰ τὸ ἀναγνωρίζῃ ἡ ψυχὴ μας ὅτι εἶνε ἐξ ἰσοῦ πατέρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Εἶνε πατέρας τοῦ καθενὸς ὁ ὁποῖος θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀδελφὸν ὅλων τῶν ἄλλων· ἡ προσευχὴ μας εἶνε ὡς ἔγγραφος ἀναφορὰ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ κοινὰς ἀνάγκας καὶ αἰτήματα· δὲν εἶνε ὅμως δεκτὴ ἡ ἀναφορὰ μας αὐτὴ ἂν δὲν ἔχῃ τὴν ὑπογραφὴν ὅλων τῶν ἀνθρώπων· δὲν εἶνε δεκτὴ ἔὰν δὲν ἔχουμε ἐξασφαλίσει μὲ τὴν ἀγάπην τὴν συγκατάθεσιν ὅλων τῶν παιδιῶν του. Δὲνμποροῦμε νὰ ζητήσουμε γιὰ τὸν ἑαυτὸν μας τίποτε εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ λάβουν τὴν μερίδα τὸν ὅλοι οἱ ἄλλοι μεριδιοῦχοι τῆς ἀγάπης τοῦ κοινου ὅλων Πατρὸς τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ καθὼς θὰ ἰδοῦμε στὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν αἰτημάτων τῆς προσευχῆς αὐτῆς, παντοῦ ὅτι, ζητᾷ ὁ καθένας μας διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὅλου ἀνθρώπινου συνόλου ζητᾷ, λέγοντας,

ὄχι: τὸν ἄρτον μου τὸν ἐπιούσιον δ ὁ σ ε μου σήμερον, ἀλλὰ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δ ὁ ς ἡ μ ἰ ν σήμερον

ὄχι: ἄφες μου τὰ ὀφειλήματά μου· ἀλλὰ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν· ὄχι: μὴ εἰσενέγκῃς ἐμὲ εἰς πειρασμόν· ἀλλὰ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.

Καὶ μόνον ὅταν ἡ καρδιά μας ὁμιλῶντας πρὸς ὅλους τοῦ ἀνθρώπου λέγῃ: Ἀδελφία μου ἐπὶ τῆς γῆς, τότε μπορεῖ νὰ εἰπῇ κατόπιν καὶ· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Στὴν τόσο δὲ εὐγενικὴν αὐτὴν, στὴν σημασίαν της, προσφώνησιν, τὴν ὁποῖαν ὡς ἐπικεφαλὶδα ὁ Σωτὴρ Χριστὸς τῆς σύντομης προσευχῆς του ἔθεσε, μᾶς εἶπε νὰ προσθέτομε ἓνα ἰδανικὸν χαιρετισμόν: «ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου». Κι' εἶνε ἰδανικὸς χαιρετισμὸς γιὰτὶ εἶνε σημάδι ἀλάθευτο στοργῆς παιδιοῦ πρὸς τὸν ἀγαπημένο του πατέρα, ὅταν ὁ νοῦς-ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά αἰσθάνονται βαθεῖα, εἰλικρινά, πραγματικά, αὐτὸ πὺν τὰ χεῖλη δευλὰ ψελλίζουν.

Σὰν νὰ ἔλεγε:

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, πὺν ἡ ἀπειρὴ ἀγάπην σου σὰν τὸν γαλάζιον οὐρανὸν ἀπὸ κάθε μεριά σκεπάζει ἐμᾶς τ' ἀνάξια παιδιά σου, καταξίωσέ μας τὰ προνομιούχα πλάσματα τῶν χειρῶν σου ποτὲ ἢ περιφρόνησις ἢ βλασφημία ἢ ὕβρις ἢ τῆς ψυχῆς ἀκαθαρσία ἢ πάθος χαμερπὲς ἀνόσιο νὰ μὴ μολύνῃ τὴν ζωὴν μας. Οὐτε παραόνομα ἢ γογγυσμὸς τὸν ἅγιον θρόνον σου νὰ φθάσῃ ἀπὸ πικραμένα χεῖλη ἀδελφικά γιὰ κάποια καταφρόνια μας ἢ ἀδικίαν ἢ βλάβην πρὸς ἄλλες ὅποιεσδήποτε ἀδελφικὰς ὑπάρξεις. Ἀθῶνων καρδιῶν χαρές, ψυχῆς χριστιανικῆς ἱκανοποιήσις, ἐλπίδες ροδοδάκτυλεις στῆς σκέψεώς μας τὸν ὀρίζοντα, καὶ πόθοι εὐγενικοί, ἀδελφικὴ συνεργασία ὅλων πλεῖα ἐπάνω στὴν αἰματοποτισμένη φλοῦδα τῆς γῆς, γιὰ νὰ τὴν κάμουμε παντοῦ ν' ἀνθῇ εὐλογίας θεϊκῆς, τῆς ἀληθινῆς τῶν ἀνθρώπων εὐτυχίας, αὐτὰ ὡς στεφανώνουν τὸ βάθρο τῆς ζωῆς μας· κ' ἔτσι ἀπὸ ἀμέτρητα στήθια ἀνθρώπινα, σὰν ὕμνος χερουβικὸς στὰ πέρατα τοῦ ἀφαντάστου χάους τοῦ σύμπαντος, νὰ ἀντηχῇ ὁλομερὶς τὸ «Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου, ὡσανὰ ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις.»

Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου.

Χρόνια σκληρά, χρόνια, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀνθυπαρξία τῶν δυνατῶν εἶχε στήσει τὸ σιδερένιο μεγάλο θρόνον της πάνω στὰ ματωμένα ἢ σακατεμένα στήθη τῆς ἀνθρωπότητος, ἦσαν τὰ χρόνια, πὺν πολλὰ χαρακτηριστικὰ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς τὰ ὀνομάζει «τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου». Ὁ πρῶτος αἰὼν πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὁ πρῶτος τοῦ Χριστιανισμοῦ, σὰν γέροντες κουρασμένοι ἀπὸ βαθεῖα ἀπογοήτευσιν ἐκάθηντο στὲς πλεῖς ὑψηλὰ κορυφὰς τῶν Ἰνδικῶν Ἱμαλαίων καί, ἔχοντας χονδρὸ δεφτέρι εἰς τὰ χεῖρα τους, ἐκριχναν τὰ βλέμματά τους ἀνῆσυχὰ πρὸς τὸ πλεῖον γνωστὸ μέρος τῆς τότε ἀνθρωπότητος. Ἔως σχεδὸν στὰ πόδια τους εἶχε ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία ἐξαπλωθῇ, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν δυτικωτάτην ἄκρην τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Βορείου Ἀφρικῆς καὶ ζώνοντας στὴ σιδερένια ζώνη της τὰ νησιά τῆς Βρετανίας κ' ἔπειτα τῆς Γερμανίας τὰ βόρεια παράλια ἔσφιγγε κ' ἀπόπνιγε ἔως πάλιν στὸ γνωστὸ ἄκρον τῆς Ἀνατολῆς ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς μέσα στὸν φοβερὸν κλοιὸν μιᾶς μεγάλης ἀνομῆς ἰσχύος.

Ρίχνοντας οἱ δύο αὐτοὶ αἰῶνες τὰ βλέμματά τους σ' ὅλες αὐτὰς τὰς χώρας, ἔβλεπαν καὶ στὸ δεφτέρι τους κατέγραφαν τοὺς Ρωμαϊκοὺς εἰδωλολατρικοὺς στρατοὺς ντυμέ-

νους με μπροῦξο καὶ με χάλκωμα νὰ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴ Ρώμη, σὰν τὰ ἀποδημητικά μερμύγκια φουσάτα ἀμέτρητα ἀπὸ τὲς μυρμηκοφωλῆς, νὰ κατακλύζουν τοὺς διάφορους λαούς, καὶ σὰν αὐτὰ ν' ἀφήνουν πίσω ἀπὸ τὸ διάβα τοὺς ἐρήμωσιν καὶ αἷμα. Κι' ἔβλεπαν καὶ στὸ δεφτέρι τοὺς κατέγραφαν ἑκατοντάδες χιλιάδες σκλάβους ἀνθρώπινες ὑπάρξεις δεμένες δύο-δύο με καδίνες ἀπὸ τὸ λαμὸ εἰς τὰ κουτιά ὀλημερις καὶ ὀλονυκτις εἰς τὲς Ρωμαϊκὲς γαλέρες, εἰς τὸ κῆτος τοὺς νὰ λυώνουν νὰ σαπίζουν ἀπὸ τὸν κόπο καὶ τὴ μάστιγα γιὰ νὰ περιφέρουν στὸ nostrum mare, στὲς δοῦλες δηλαδὴ στὴ Ρώμη θάλασσε, δοξασμένα δῆθεν τὰ ἐμβλήματα τοῦ Ρωμαϊκοῦ Ἀετοῦ.

Κι' ἔβλεπαν οἱ γέροντες αὐτοὶ αἰῶνες καὶ στὸ δεφτέρι τοὺς κατέγραφαν τοὺς Ρωμαίους Προκουράτορας σὲ παλάτια ξένης γῆς, πού ἐκτίσθηκαν γιὰ τοὺς Ρωμαίους προνομιοῦχους ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν λαῶν, νὰ ὀργιάζουν εἰς αὐτὰ με δεῖπνα ὀλονυκτία, στὰ ὁποῖα σὰν μαινὰς ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐξεφαλλίζετο καθημερινῶς χειρότερα κι' ἀδιόρθωτα.

Κι' ἔβλεπαν τότε καὶ στὸ δεφτέρι τοὺς κατέγραφαν τὴν ἀνείπωτη πεῖνα καὶ ζορκιά, πού περιεφέρετο στοὺς δρόμους τῶν μεγαλοπόλεων, καὶ ἄρρωστα χτικιάρικα κορμιά στ' αὐλάκια τῶν δρόμων ἢ ἔξω σ' τοὺς πυλῶνας τῆς ἀρχοντίας νὰ σέρνονται, κι' ἡ σάρκας τοὺς με δυσωδία πνιγερὴ νὰ λυώνουν καὶ νὰ πέφτουν ἀπὸ πάνω τοὺς πρὶν ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ κορμὶ ἢ ψυχὴ τοὺς.

Κι' ἔβλεπαν τότε καὶ στὸ δεφτέρι τοὺς οἱ αἰῶνες αὐτοὶ οἱ δύο κατέγραφαν ὅτι αὐτοκράτορες πού ἐβασίλευαν πάνω στὴν τόση δυστυχία τῆς ἀνθρωπότητος ἦσαν κι' αὐτοὶ καθάρματα, ψυχὲς λεπρές, διάνοιες κλονισμένες, πού ἡ φλόγα τῆς λάγνας σάρκας τῶν τοὺς ἐτρέλαινε νὰ νυμφεύονται κρυφὰ ἢ φανερά με τὲς μητέρες τοὺς καὶ με τὲς ὁμομήτριες ἀδελφές τῶν.

Κι' ἔτσι πρὶν γεννηθῇ ἀκόμη ὁ Σωτὴρ Χριστὸς κι' ἔπειτα πού ἐγεννήθηκε, γιγάντασε ὁ πόθος κι' ἡ ἐλπίδα στὰ πονεμένα στήθεια ἀνθρώπων εὐσεβῶν νὰ ἰδρυνθῇ, ἀπὸ τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων, μία βασιλεία ἐπὶ τῆς γῆς, καινούργια διάφορη ἀπὸ τὲς παλῆς· οἱ δὲ στρατοὶ τῆς νὰ ὀδηγήσουν ἐκείνους πού ἔως τότε ὑπέφεραν, κι' ὑπέμειναν πολλά, σὲ μιὰ μεγάλῃ ἐκδίκησιν· κι' ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς νὰ πνίξῃ τοὺς πρώην ἀδικητὰς εἰς τὸ δικό τους αἷμα· νὰ κάμῃ τὸν πτωχὸν τετράπλουτον καὶ νάχῃ δοῦλους τοῦ παντοτεινοῦς τοὺς πρώην ἀφαντάδες, κι' αὐτοὶ πού εἶχαν στερεθῇ στὲς πρώην βασιλεῖες νὰ φάγουν τώρα καὶ νὰ πιοῦν καὶ νὰ ξεραθυμίσουν.

Καὶ ὅταν ἦλθε ὁ Χριστὸς Σωτὴρ ἐβεβαίωσε ὅτι πρᾶγματι ἦλθε γιὰ νὰ ἰδρύσῃ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· κι' ἐδίδαξε ὅλους ὅσοι τὸν ἀκολουθοῦσαν νὰ προσεύχωνται εἰς τὸν Θεὸν «ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου ὅσον τὸ συντομώτερον». Καὶ ἔδωκεν εἰκόνας διὰ τὴν δύναμιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν ἔκτασίν της, εἰκόνας πολὺ ζωντανές, χεροπιαστές, ἐκλυσιτικά ὥρεϊες. Τὴν παρωμοίωσε με ἓνα τόσο μικροῦτσικο σπόρο σιναπιοῦ, πού ἅμα φυτρώσῃ καὶ ριζώσῃ γίνεται ὥραϊο δένδρο μεγάλο σμερὸ καὶ στὰ κλαδιά του διάφορα πουλιὰ ἢ φωλιάζουν ἢ πετοῦνε. Τὴν παρωμοίωσε με μιὰ χούφτα προζύμι, πού μπορεῖ νὰ φουσκώσῃ μεγάλῃ σκάφῃ ζύμης. Τὴν παρουσίασε μ' ἓνα μεγάλο μαργαριτάρι ἀτίμητο γιὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἔμπορος θὰ πουλοῦσε ὅ,τι κι' ἂν ἔχη γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσῃ.

Κι' ἔτσι ἡ στερημένες καὶ πονεμένες καρδιὲς τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐπερίμεναν μέρα με τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπλάτνουν μέσα στὴ φαντασίαν τοὺς πολὺ ὑλιστικά, τὴν ὥρισαν μάλιστα πῶς θὰ διαρκέσῃ μιὰν χιλιετηρίδα, καὶ με ἀνυπομονησίαν οἱ Μαθηταὶ τοῦ τὸν ρωτοῦσαν «εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεαι τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ» γιὰτὶ ἦσαν αὐτοὶ Ἰσραηλίται καὶ ὁ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς κι' αὐτὸς Ἰσραηλίτης· καὶ με πλεῖο μεγάλῃ προσδοκίαν οἱ Φαρισαῖοι τὸν ρωτοῦσαν πότε ἔρχεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε, κι' εἶχε πολλὰς φορὰς ἐπαναλάβει, ὅτι «ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστι» καὶ θέλοντας μάλιστα νὰ κάμῃ καθαρὸ τὸ ζήτημα ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἐστὶ καὶ ὅχι μιὰ ἐξουσία κρατικὴ με τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς διοικητὰς της, ἔπερνε παραδείγματα ὀλοφάνερα κι' ἔδινε τὴν ἐφαρμογὴ της λέγοντας· Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐτῶν ἐστὶ ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν· Μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι κληρονομήσουσι τὴν γῆν· μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται· μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται· μακάριοι οἱ διωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Σὰν νὰ ἔλεγε· Τί ζητεῖτε ἄλλην Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, μικρὰνθρωποι· ἀνοίξατε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας, τοῦ νοῦ σας καὶ θὰ τὴν ἰδῆτε μέσα μας τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ἀρκεῖ νὰ τὴν ξεφορτώσετε, νὰ τὴν ἐλευθερώσετε ἀπὸ τὸ ἀβάστακτο φορτίο τῆς χυδαιότητος καὶ τῆς κακομοιριάς σας, καὶ θὰ τὴν αἰσθανθῆτε, καὶ θὰ τὴν ἰδῆτε κατακάθαρον καθ' ὅλες τὲς διαστάσεις τῆς ὡμορφίᾳς της καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας της.

Καὶ ὅμως μετὰ δύο χιλιάδες χρόνια ἀκόμη ἀπὸ τότε ὑπάρχουν λεγόμενοι δῆθεν Χριστιανοὶ πού παραλογίζονται καὶ περιμένουν μιὰ κοσμικὴ, κρατικὴ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Μυαλὰ νερούλά, πεῖξες ψυχὲς κουτσόφτερες, μέσα σ' ἓνα θρησκευτικὸ γελοῖο παραλογισμόν πνιγμένοι, φαντάζονται τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς μίᾳ διαρκείᾳ ἀπὸ χίλια χρόνια μόνον ἐδῶ στὴ γῆ· μίᾳ βασιλείᾳ στὴν ὁποίαν οἱ μωροὶ αὐτοὶ θεόπλητοι θὰ εἶνε ὑπουργοί, κυβερνήται, στρατηγοί· γι' αὐτὸ κι' ὀνόμασαν Χιλιεστὰς τὸν ἑαυτὸν τοὺς καὶ τοὺς ἀκολούθους τῶν· καὶ οἱ τρελλοὶ τὴν περιμένουν τέτοιαν.

Ἄλλ' ὁ Χριστὸς Σωτὴρ, λέγοντάς μας εἰς τὴν προσευχὴν, «Πάτερ ἡμῶν... ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου» προσέθεσε ἀμέσως καὶ τὸ πῶς, τονίζοντας «γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς». Ἐγὼ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι αὐτὸ εἶνε ὁ πλεῖο ἐξηγηματικὸς τρόπος νοήσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ, με τὸ νὰ γίνεται τὸ θέλημά του ὑφ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐδῶ στὴ γῆ καὶ τόσο ἐπακριβῶς καὶ ὥραϊα ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὲς πνευματικῆς ὑπάρξεις.

Ἔτσι ἔχουμε πληρὲς τὸ ἐξῆς βαθὺ καὶ σωτήριο νόημα:

«Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασμένο πάντα νὰ εἶνε τὸ ὄνομά σου σὲ κάθε ἀνθρώπου χεῖλ· ἡ Βασιλεία σου τὸ θρόνον της νὰ στήσῃ σὲ κάθε ἀνθρώπινη καρδιά, ὀδηγώντας με τὴ θεία εὐσπλαγχνία σου τὴν σκέψιν ὅλων τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐκτελοῦν τὸ θέλημά σου ἐδῶ στὴν γῆν ὅπως θὰ ἐξετελεῖτο ἂν ἦταν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐλευθερωμένη ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς σωματικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀνάγκης της δὲν θὰ παραστρατοῦσε. Αὐτὸ εἶνε «ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου καὶ γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἀρχιμανδ. Ἀθηνάγ. Καθάνα

ΤΟ ΧΡΙΣΤ. ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΞΕΩΣ

Ἐν Edinburgh

(Συνέχεια τῶν σχετικῶν ἁρθρῶν)

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΟΥ REPORT ΠΕΡΙ ΧΑΡΙΤΟΣ

Εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα θὰ κάμω κριτικὴν ἀνάλυσιν ὅλων τῶν κεφαλαίων τοῦ ὑπ' ἀριθ. I Report τοῦ ἐν Edinburgh Συνεδρίου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Π ε ρ ι Χ α ρ ι τ ο ς». Τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα μου ἀφοροῦν ἰδίως εἰς τὸ νὰ δώσουν ποιὰν τινα ἰδέαν περὶ τῆς διαλλακτικότητος τῶν Προτεσταντῶν σημερινῶν Θεολόγων καὶ καταφανοῦς ἀποκλίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν διδασκαλιῶν τῶν πρώτων ἀναμορφωτῶν τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν. Ἐκ τούτου εἶνε φανερόν ὅτι κυρίως ἐνδιαφέρουν τοὺς Θεολόγους καὶ τὸν Κλήρον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας* συνεπῶς ἡ ἐξέτασις τῶν ζητημάτων θὰ εἶνε εἰς τὴν Θεολογικὴν μας γλῶσσαν. Εἶνε ὅμως ἀνάγκη νὰ τονίσω ὅτι ἐνῷ ἡ ἐργασία αὕτη εἶνε μᾶλλον ἐπιστημονικὴ, δὲν ἀποτελοῦν τὰ ἄρθρα μου ταῦτα πλήρη ἐπιστημονικὴν Θεολογικὴν μελέτην. Μίαν τοιαύτην πλήρη μελέτην ἐτοιμάζων ἦδη θὰ ἐκδώσω μετὰ τινα χρόνον εἰς ἰδιαίτερον τόμον, διότι οὔτε ὁ σκοπὸς τῶν ἁρθρῶν τούτων εἶναι τόσο ἐκτεταμένος, οὔτε ὁ χώρος τῶν πρὸς τοῦτο στήλων τοῦ Ὁρθόδοξου Παρατηρητοῦ εἶνε ἐπαρκής.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Ὁμιλοῦντες περὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐννοοῦμεν αὐτὸν τὸν Θεὸν ὡς ἀπεκαλύφθη ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ.¹

Ἡ ἐννοία τῆς Χάριτος εἶνε ἀληθῶς γνωστὴ μόνον εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι γνωρίζουν ὅτι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ»² καὶ ὅτι πᾶν ὅ,τι πράττει γίνεται ἐν ἀγάπῃ πρὸς πληρώσιν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ σκοπῶν.³

Ἡ Χάρις αὐτοῦ ἐκδηλοῦται ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἡ-

Κρίσεις.

1 Ἡ πρώτη αὕτη περίοδος εἶνε φανερόν ὅτι εἶνε καθ' ὅλα σύμφωνος πρὸς τὴν ὑγιᾶ Χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Εἶνε διδάγμα ἀσάλευτον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ὅτι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται μὲν καὶ δι' ὅλων τῶν δημιουργημάτων (Ρωμ. Α'. 20. «Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν» τὰ γὰρ ὀράτα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς παύμασι νοούμενα καθοράται, ἡ τε αἰδὶς αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης καὶ Σοφ. Σολομ. ΙΓ' ὁ «ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται.») κατόπιν δὲ καὶ διὰ τῶν θεοπνευστῶν ἀνδρῶν τῆς Π. Δ., ἀλλ' ὅχι πλήρως. Τὴν πλήρη δὲ τοῦ Θεοῦ ἀποκάλυψιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἔχομεν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Λόγου Αὐτοῦ.

2 Α'. Ἐπιστολὴ Ἰωάν. κεφ. 4, στίχ. 7 «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ».

3. Ὁ συνολικὸς αὐτὸς χαρακτηρισμὸς τοῦ Θεοῦ, «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ», εἶνε ὁ διήκων δι' ὅλης τῆς Ἀγ. Γραφῆς· ἐὰν δὲ ὁ Χριστιανὸς δὲν νοήσῃ ὡς τοιοῦτον τὸν Θεόν, ἡ ὅλη Χριστιανικὴ πίστις θὰ εἶνε ἀνεξάρτητος καὶ ἀκατανόητος δι' αὐτὸν καὶ ξένη πρὸς αὐτόν. Ὀλόκληρος ἡ δημιουργικὴ τοῦ Θεοῦ ἐνέργεια, ἡ ἀπολυτρωτικὴ καὶ ἡ συντηρητικὴ εἶνε ἀπόρ-

ρῶν, τῇ συντηρητικῇ προνοίᾳ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς τῆς ζωῆς αὐτῆς, πρὸ παντὸς ὅμως ἐν τῇ ἀπολυτρώσει ἡμῶν διὰ τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ Ἀγίου καὶ Ζωοποιοῦ Πνεύματος, εἰς τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας (ὡς τοῦ ἀθροίσματος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἐν πλήρει κοινωνίᾳ μετ' αὐτοῦ) καὶ εἰς τὰ δῶρα τοῦ λόγου (γραφτοῦ καὶ προφορικοῦ) καὶ Μυστηρίων.⁴

Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ εὐδαιμονία αὐτοῦ ἔχουσι τὴν πηγὴν αὐτῶν ἐν τῷ Θεῷ μόνῳ, ὅστις κινεῖται ἐν τῇ Χάριτι αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπον, οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἀξιομισθίας αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς ἐλευθέρως πηγαζούσης ἀγάπης αὐτοῦ.⁵

ροία τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, διότι ὁ Θεὸς εἶνε ἀνεκδήξ· ἐδημιούργησε δὲ καὶ συντηρεῖ τὸν κόσμον μόνον ἐξ ἀγάπης. Ὁταν δὲ ἐννοήσωμεν ὅτι τὰ πάντα περιέκλεισεν εἰς ἑαυτὴν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἔχομεν σαφῆ τὴν ἐννοίαν τῆς Θείας Χάριτος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτῆς.

4. Ἡ ὅλη ἀνωτέρω παράγραφος εἶνε ἀπολύτως σύμφωνος μετὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἀποψιν. Παρ. Μεσολωρᾶ Συμβ. Τόμ. Β'. σελ. 244 σημείωσις 3. «Ἡ λέξις Χάρις ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ καὶ τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει ἔχει διαφόρους σημασίας. Ἐν μὲν τῇ γενικωτέρᾳ ἐννοίᾳ, Χάρις εἶνε α') πᾶν ὅ,τι δωρεῖται ὁ Θεὸς τοῖς ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθεῖσιν, ἥτοι πᾶσα ἡ ὑπερφυσικὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ. 6'.) Αὕτη ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ Λόγου. γ'.) Τὰ δωρούμενα τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἐκλεκτοῖς ὑπερφυσικὰ καὶ πρὸς διάδοσιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ στερεώσιν τῆς Ἐκκλησίας». Πρὸς 661. καὶ Ἰωάννου Χρυσοστόμου ὁμιλίαν XVI, 2, Migne gr. LIX., col.94 καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου Περὶ τοῦ Πνεύματος XVI 39 Migne gr. XXXII col. 140. Ἰωάννου Χρυσοστόμου εἰς τὴν Γένεσιν. Ὁμιλία IX, 3. Migne gr. LIII, col. 3. καὶ Ὁριγένους De Princip. (Περὶ ἀρχῶν) III, 6, I.

Διὰ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἀνωτέρω παραγράφου «Μ υ σ τ η ρ ί ω ν» δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶναι πολὺ ἐπιφυλακτικῶς τεθεμένη δηλ. ἀνάρθρωτος—Μυστηρίων—καὶ ὅχι—τῶν Μυστηρίων ὁπότε θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ὀρισθῇ ἴσως, ποῖα εἶνε τὰ μυστήρια τὰ ὁποῖα παραδέχεται τὸ Report ὡς μεταδοτικὰ Θείας Χάριτος· θὰ ἐπανέλθωμεν ὅμως ἐκτενέστερον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν ἐξέτασιν εἰδικῶς τοῦ προτελευταίου κεφαλαίου «Χάρις, Λόγος καὶ τὰ Μυστήρια».

5. Ὅτι ὁ Θεὸς κινεῖται ἐν τῇ Χάριτι Αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπον οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἀξιομισθίας αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς ἐλευθέρως πηγαζούσης ἀγάπης αὐτοῦ, παραδέχεται ἀπολύτως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐτονίσωμεν δὲ τοῦτο ἐπανειλημμένως εἰς τὸ κεφάλαιον «Γενικὰ περὶ τῆς Θ. Χάριτος» εἰς τὰ προηγούμενα τεύχη 73 καὶ 74. Ἐνταῦθα ἀναφέρονται μόνον ἐδάφια τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ μαρτυρίας τινὰς συγχρόνων Θεολόγων τῆς ἡμετ. Ἐκκλησίας καὶ ἐκ τῶν Ἱερῶν Πατέρων αὐτῆς. ἐλέγεται δὲ Χάρις, διότι ἡ ἰδία αὐτῇ Θεία Δύναμις, ἡ ἀναγκασιτάτη πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν, παρέχεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δωρεὰν διὰ τὴν ἀξιομισθίαν τοῦ Σωτῆρος, οὐχὶ δὲ ἡμῶν. (Μεσολ. Συμβολὴ τόμ. Β. τεύχος Α' σελίς 245 σημ.) «Καθ' ὅσον δὲ αὕτη παρέχεται δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἕνεκα τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Σωτῆρος καλεῖται χάρις» (Ἀνδρόουτου Δογματ. σελ. 219). Ἡ χάρις μὲν γὰρ τοῦ Δεσπότης Δῶρον ἡ δὲ πολιτεία, τοῦ τιμηθέντος κατόρθωμα (Γρηγορ. Νύσσης λόγος κατὰ τὰς διαφερόντων τῶν Βάπτισμα. Migne XLVI, 429). «Χάριτι ἐστὲ σωσωμένοι διὰ τῆς πίστεως» καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ἡμῶν Θεοῦ τὸ δῶρον» (Ἐφεσ. Β' 8-9).

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον.)

ΙΔΑΝΙΚΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

‘Ο γεροντότερος απόφοιτος τοῦ Κολλεγίου Βοστώνης, ὁ Father Riordan, 80 ἐτῶν τώρα, ἀναπολεῖ τὰ πρῶτα πανεπιστημιακὰ του χρόνια.

(Υπὸ Edward W. Toomey, Κολλέγιον Βοστώνης, τάξις τοῦ 1938)

Αὐτὰ γράφει ἡ ἡμερησία ‘Αμερικανικὴ ‘Εφημερὶς τῆς Βοστώνης. Καὶ τὰ μεταφράζω πρὸς εὐκολίαν.

«Ἐίμεθα μόνον δώδεκα τότε καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος πού ἀπόμεινα.»

Αὐτὸ εἶπε χθὲς ὁ Father Daniel C. Riordan, ὁ γεροντότερος ἐν τῇ ζωῇ ἀπόφοιτος τοῦ Κολλεγίου Βοστώνης, ἀναπολῶν τὸ παρελθόν, ἐνῶ περιμένει τὴν ἐβδομηκονταπενταετηρίδα τῆς σχολῆς του ἐφέτος.

«Υποθέτω ὅτι τὰ πράγματα εἶναι διάφορα τώρα ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν σου, Father;» ῥώτησε διαστακτικὰ ὁ ἀνταποκριτής.

«Διάφορα;» ‘Ο γέρων ἱερεὺς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν του. «Ὁχι—ὄχι τόσοσὸν πολὺ διάφορα, παιδί μου. Μεγαλύτερα—ναί. Εἰς ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ὅταν ἤμθα 12 φοιτηταί, ἐσχεδιάζαμεν μεγάλα πράγματα διὰ τὸ Κολλέγιον τῆς Βοστώνης. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχουν συμβῆ, ὅλα, καὶ ἀκόμη περισσότερα, εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα ἀπὸ ὅσων ἠμπορούσαμεν νὰ φαντασθώμεν τότε.»

Μόνον ἓνα παράπονον ἐξέφρασεν ὁ Father Riordan. Καὶ ὡς θαυμαστῆς τῶν κλασσικῶν σπουδῶν καὶ φιλόλογος, προσέθεσεν:

«Ἦτο λάθος, νομίζω, νὰ διακόψωμεν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἀπὸ τὰ Κολλέγια καὶ Πανεπιστήμιά μας στὴν Ἀμερικὴ, καὶ νὰ μὴ εἶναι αὕτη ὑποχρεωτική. Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις ἔξασκει μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ διανοητικὴ καλλιέργεια καὶ ἡ σαφήνεια τῆς γλώσσης τὴν κάνουν τόσοσὸν σπουδαίαν ὥστε δὲν ἔπρεπε νὰ ἀφεθῇ προαιρετικῇ ἡ διδασκαλία τῆς.»

«Ἀλλὰ, Father», κάποιος τοῦ ὑπενθύμισε, «ἐφέτος 80% τῶν πρωτοετῶν μαθητῶν ἐξέλεξαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.»

‘Ο Father Riordan ἐμειδίασε καὶ προσέθεσε μὲ κάποιαν ὑπερηφάνειαν: «Αὐτὸ εἶναι τὸ Κολλέγιον τῆς Βοστώνης»

«Ἔτσι ἦτο πάντοτε. Τὰς ἰδίαις ἠθικὰς ἀρχὰς εἶχαμεν καὶ ἡμεῖς οἱ δώδεκα ἀποφοιτήσαντες πρῶτον νὰ μάθωμεν τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τῆς ζωῆς, νὰ τὰς ἀκολουθήσωμεν ὡς εὐγενεῖς ἄνθρωποι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.»

«Καὶ ἀρκετοὶ διακεκριμένοι Καθολικοὶ ἔχουν ἐέλθῃ ἀπὸ τὸ Κολλέγιον τῆς Βοστώνης ἀπὸ τότε, δεκαίως.»

Εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς μικρᾶς αὐτῆς συνεντεύξεως τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα φοιτητὰς πού ὅταν ἰδρῦθῃ τὸ Κολλέγιον τῆς Βοστώνης πρὸ 75 ἐτῶν, μόνον αὐτοὶ ἐνεγράφησαν ὡς φοιτηταί, βλέπομεν πράγματι τὴν εἰκόνα τῆς Προπαρασκευαστικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μας ἐν Πόμφρετ.

Καὶ ἡμεῖς οἱ πρῶτοι φοιτηταί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μας ἐν Ἀμερικῇ μόνον δεκατέσσαρες εἴμεθα. Ὅπως ἐσχεδιάζον ἐκεῖνοι τότε μεγάλα πράγματα διὰ

τὴν Σχολὴν των, οὕτω καὶ ἡμεῖς σχεδιάζομεν μεγάλα πράγματα διὰ τὴν Σχολὴν μας καὶ ἔχομεν τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἐξελιχθῇ σιγά-σιγά ἡ Σχολὴ μας εἰς ἓνα μικρὸ Πανεπιστήμιον καὶ νὰ ἀναδειχθῇ μὲ τὸ Ἑλληνικὸν τῆς ὄνομα εἰς τὴν ξένην αὐτὴν Χώραν.

‘Ο Father Riordan μᾶς λέγει ὅτι ὅσα ἐσκόπευον καὶ ἐφιλοδοξοῦσαν οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι φοιτηταί διὰ τὴν Σχολὴν των ἔχουν συμβῆ καὶ περισσότερα καὶ εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα ἀπ’ ὅσα ἠμπούρεσαν νὰ φαντασθῶν. Ἔτσι καὶ ἡμεῖς, πρέπει νὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν πολλὰς ὥστε ὅσα σχεδιάζομεν, νὰ συμβῶν, καὶ ἀκόμη περισσότερα, εἰς ἀνωτέραν κλίμακα ἀπ’ ὅ,τι φανταζόμεθα σήμερον.

Τὸ Κολλέγιον τῆς Βοστώνης ἔχει σήμερον περίπου 3,000 μαθητὰς. Βεβαίως δὲν εἰμποροῦμεν νὰ φαντασθώμεν τὴν Σχολὴν μας μὲ τόσοσους φοιτητὰς, διότι ἡ Ὁμογένεια, ὅσον καὶ ἂν αὐξηθῇ εἰς τὴν χώραν αὐτήν, δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ 3,000 νέους ἡλικίας ἀπὸ 18-24 ἐτῶν μόνον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἀλλὰ εἰμποροῦμεν νὰ φαντασθώμεν καὶ προσδοκῶμεν νὰ ἴδωμεν τὴν Σχολὴν ταύτην μετ’ ὀλίγα ἔτη μὲ 600 ἢ 700 φοιτητὰς, ὄχι μόνον διὰ ἱερεῖς καὶ διδασκάλους, ἀλλὰ καὶ διὰ ἄλλας ἐπιστήμας.

Ἔχομεν δὲ καὶ τὸ προνόμιον ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ μητρικὴ μας γλῶσσα. Καὶ εἶναι ἡ γλῶσσα ἡ ὁποία πρέπει νὰ διδάσκεται εἰς ὅλα τὰ Κολλέγια, ὅπως λέγει ὁ γέρων Father Riordan. Τὴν γλῶσσαν αὐτὴν ἐδήλωσαν 80 ο)ο ἀπὸ τοὺς πρωτοετεῖς φοιτητὰς τοῦ Κολλεγίου Βοστώνης ὅτι θέλουν νὰ τὴν διδαχθῶν, διότι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο καὶ εἶναι τὸ μέσον μὲ τὸ ὁποῖον κάθε ἄνθρωπος εἰμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀνθρωπισμόν. Ἐὰν κανεὶς μελετήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, θὰ μελετήσῃ καὶ τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν εἰς τὸν ὁποῖον βασίζεται ἀρκετὰ ὁ ἀληθὴς ἀνθρωπισμός.

Ἐὰν ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς βοηθήσῃ εὐλικρινῶς, (καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κάμῃ) ἡ Σχολὴ αὕτη θὰ γίνῃ ὅ,τι ποθοῦμεν νὰ τὴν ἴδωμεν ἡμεῖς καὶ ὅλοι οἱ καλοὶ ὁμογενεῖς. Ὅλοι αἱ προσδοκαίαι τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἐκπληρωθῶν.

Ἐγὼ ὑπερηφανεύομαι ὅτι εἶμαι εἷς ἐκ τῶν πρῶτων μαθητῶν τῆς Προπαρασκευαστικῆς ταύτης Θεολογικῆς Σχολῆς. Φαντάζομαι τὸν ἑαυτόν μου ὡσὰν τὸν Father Riordan εἰς τὰ γεροντικά μου χρόνια νὰ βλέπω πίσω εἰς τὰ χρόνια αὐτὰ μὲ ὑπερηφάνειαν ὅπως αὐτὸς καὶ νὰ λέγω:

«Ἦμεθα μόνον δεκατέσσαρες τότε· σήμερον εἶναι πεντηκονταπλάσιοι· ἅς δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἐκατονταπλάσιοι αὐριο μεθαύριο.

EMMANOYHΛ A. BOYTIOPYKΑΣ

Φοιτητῆς τῆς Προπαρασχ. Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν Πόμφρετ.

Ὑπὸ Α. Α. Κ.

Η ΕΥΜΟΡΦΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ σκέψις μου πέρνει τώρα ὡς ἀντικείμενον αὐτὸ τὸ μεγαλόρρημα πὺν λέγεται ἄνθρωπος καὶ τὸν χωρίζει στὰ τρία του συστατικά, σῶμα, ψυχὴ καὶ σκέψις, ἂν καὶ τὰ δύο τελευταῖα εἶναι σὺν ὅμοια πράγματα. Μὲ τὴν εὐμορφίαν καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν συστατικῶν τ' ἀνθρώπου θ' ἀσχοληθῶ εἰς τὲς γραμμὰς αὐτές.

Ἐχει εὐγενικὲς μορφὰς πολλὰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου δοσμένον ἀπὸ τὸν Πλάστην του· μᾶς τὲς ἀπεκάλυψε πρώτη-πρώτῃ ἡ Ἑλληνικὴ αἰσθητικὴ. Στὴ Σπάρτῃ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, στοὺς κλασικοὺς χρόνους, τὸ ἰδανικὸν τῆς εὐμορφίας ἦταν ἡ ἀνδροπρέπεια τοῦ νέου. Σὲ κάποια ὅμοια αἰσθητικὴ κλίνῃ καὶ σήμερον ὁπωσδήποτε ὁ Ἀμερικανικὸς πολιτισμὸς κυρίως. Εἶχε λατρεύσει ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ τὸ ἀνθρώπινον νεανικὸ σῶμα ὅπως εἶχε λατρεύσει τοὺς πολὺ ἀνθρωπίνους θεοὺς τῆς εἰς τὸν Ὀλύμπου. Εἶχαν φαντασθῇ τοὺς θεοὺς τῶν οἱ Ἕλληνες μὲ πολλὰς ἴσως ἀνθρώπινες ψυχικὰς ἀδυναμίας καὶ ἐλαττώματα, ἀλλὰ μὲ ἕνα ἀνθρώπινον σῶμα ὑπερέτελειο. Ἴσως καὶ πλεὶς ἑκατοντοὶ τεχνίτες στὸ μεσουράνισμα τῆς τέχνης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Περικλέους, δὲν κατάρθωσαν εἰς τὰ θεῖα ἀγάλματά τους, πὺν ἐσχάλισαν σὲ πεντελικὸ μάρμαρον, σὲ ἐλαφραντόδοντα καὶ σὲ χρυσάφι, ν' ἀποδώσουν ἀκριβῶς τὴν ἰδανικὴν εὐμορφίαν πὺν ἡ Ἑλληνικὴ φαντασία εἶχε συλλάβῃ γιὰ τὸ σῶμα κάθε θεοῦ καὶ θεοῦ τῆς ἐκτὸς βέβαια τοῦ Ἡραίου πὺν γιὰ χάρι τῆς ἀρμονίας ἀπόμεινε αὐτὸς μία ἀναγκαία discord στὴν ἀρμονίαν, πὺν ἔκανε ἡ εὐμορφία τοῦ συνόλου τῶν φανταστικῶν ἀνθρωποθεῶν τοῦ Ὀλύμπου.

Ὅλη ὅμως σχεδὸν ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ προσεπάθησε νὰ καλλιεργήσῃ τὲς ἀνανάπτυκτες εὐμορφίαις τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπον πὺν ἐφαντάσθηκε γιὰ τὸ σῶμα τῶν θεῶν τῆς καὶ νὰ παραγάγῃ μιὰ ξεχωριστὴ ράτσα ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι ν' ἀμιλλῶνται στὴν εὐμορφίαν μὲ τοὺς θεοὺς τῶν.

Μπορεῖ βέβαια νὰ κάνω καὶ λάθος. Μπορεῖ νὰ συνέβῃ τὸ ἀντίθετον· ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὡς πρότυπον νὰ ἐφαντάσθηκε ἡ νὰ ἔπλασε ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ὥραίους τοὺς θεοὺς τῆς. Μὰ ὅποιο καὶ ἂν συνέβῃ ἀπὸ τὰ δύο, δὲν ἀλλάζει πολὺ τὸ πρᾶγμα. Γιὰ τὸ στὰ μάτια τῆς ψυχῆς τοὺς οἱ Ἕλληνες δὲν ἐξεχώριζον τοὺς θεοὺς ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους παρὰ μόνο μὲ τὴ μυστηριώδη δύναμι, πὺν ἐπροίκισαν τοὺς θεοὺς τῶν νὰ βγαίνουν πάντα νικηταὶ καὶ στὰ πλεὶς χαμερπῇ τοὺς σχέδια, ὅταν εἶχαν νὰ λογαριασθοῦν μὲ τοὺς ἀνθρώπους πρὸ παντός.

Ἔτσι ὅλη σχεδὸν ἡ Ἑλλάς, ἔχοντας στὸ φανερό ἐπὶ κεφαλῆς τὴ Σπάρτῃ καὶ τὰς Ἀθήνας ἀνέπτυξε ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν τοῦ σώματος· μὲ διαφόρους ρυθμικοὺς χοροὺς ἀπ' τὸν καιρὸ ἀκόμη τοῦ Ὀμήρου ὥστε τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Ἀλκάνου εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων νὰ προκαλοῦν τὸν καθένα στὸ χορὸ, ἐμπρὸς στὸν Ὀδυσσεά, καὶ μὲ ἀγωνίσματα σὲ κάθε πόλιν καὶ συνολικὰ κατόπιν στὰ Ἴσθμια, στὰ Νέμεα καὶ ἄλλοις ἔφθασαν νὰ μᾶς δώσουν μιὰ ζηλευτὴν εὐμορφίαν σωματικὴν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Καὶ γιὰ μὲν τοὺς ἀνδρας ξεχώριζε ὁ Ἀπόλλων γιὰ τὲς γυναῖκες δὲ ἡ Ἀφροδίτη. Τὸν Ἀπόλλωνα τὸν ἐταύτιζαν

μὲ τὸν ἥλιο πὺν εὐμορφαίνει ἡ παρουσία του τὸ κάθε τι στὸν κόσμον. Στὴν Ἀφροδίτῃ δὲ, μὴ γνωρίζοντας οἱ Ἕλληνες πῶς καλύτερα νὰ παραστήσουν τὴ θεῖαν εὐμορφίαν τῆς, ἔδωσαν μόνον ἕνα ὄνομα, τὴν εἶπαν Ἀφροδίτην, ἀπὸ τὸν ἄφρον τῆς θαλάσσης βγαλμένην ἢ πλάσμενὴν δηλ. κατὰ τὴν ἀσύλληπτον.

Μὲ τέτοια ἰδανικὰ γιὰ τὴν εὐμορφίαν οἱ Ἕλληνες μᾶς ἔδωκαν ἕνα θαυμαστὸ ἀνθρώπινον κορμί.

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ

Ἄλλ' ὅταν ἔφθασαν σ' ἕνα καλὸ σημεῖο καὶ εἶδαν τὴν τὴν εὐμορφίαν στ' ἀνθρώπινον κορμί, ἔκαμαν σύγκρισιν, ἀθελά τους, μὲ κάποια ἀσχημιά, πὺν, σὲ μερικὲς στιγμὲς ἢ ὥρες, παρουσιάζετο στὴ μορφή τοῦ εὐμορφου κορμοῦ καὶ ἐξεδηλώνετο περισσότερο ἡ ἀσχημιά αὐτὴ σὲ σκέψεις χαμερπείας, λόγια φαρμακωμένα καὶ πράξεις ἀποτροπαιξ. Καὶ παρετήρησαν ὅτι αὐτὰ ἀσχημίζαν φοβερὰ τὸν εὐμορφον ἄνδρα ἢ γυναῖκα καὶ, μηδενίζοντας τὴν σωματικὴν ὁμορφίαν, ἔκαναν μισητὸ τὸ ἄτομον.

Τότε ἐδῆξαν ὅτι τοῦ κορμοῦ ἡ εὐμορφία δὲν φθάνει γιὰ τὴν εὐμορφίαν τοῦ ὅλου ἀνθρώπου καὶ ὅτι κατὰ ἔλειπε, πὺν ἡ ἑλευσίς του ἔφερε συχνάκις πολλὴν δυσαρμονίαν.

Καὶ τότε ἐβγήκαν Σωκράτηδες καὶ Πλάτωνες στὴν ἀγορὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐφώνησαν: Δὲν εἶνε μόνον ἡ καλλιέργεια τοῦ σώματος ἐξωτερικοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία νὰ μπορῇ νὰ δώσῃ ἀληθινὴν εὐμορφίαν. «Ἡ εὐμορφία,— ἔλεγε ὁ Πλάτων—πρέπει νὰ εἶνε τὸ ἴδιον μὲ τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν· μὰ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν βγαίνει ἀπὸ μία πηγὴ πὺν βρίσκεται στὴν ἀπὸ μέσα ὑπαρξί τ' ἀνθρώπου· εἶνε κατὰ πὺν λέγεται ψυχὴ· ἂν θέλετε λοιπὸν ἀληθινὴν, τελείαν ὁμορφίαν καλλιεργήσατέ το καὶ αὐτὸ ὅπως πρέπει.»

Κι' ἐρρίχτηκε τότε ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἀρεκτὰ στὴ νέα καλλιέργεια. Μὰ πρὶν προφθάσῃ νὰ ἰδῇ ὥρμιους τοὺς καρπούς τῆς ἐπλάκωσαν χρόνια δύστυχα· γιὰ τὴν μιὰ τραχείαν, ξένην φυλὴν, ἡ Ρωμαϊκὴ ἐκάθισε στὰ στήθια τῆς, τῆς πῆρε τὴν αὐτοτέλειαν τῆς, τὴν πνοὴν τῆς αὐτοδημιουργίας τῆς καὶ τῆς τὴν ἐστραγγάλισε.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τοῦ τί ἰδέαν εἶχαν γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴν εὐμορφίαν καὶ πόσον μπορούσαν νὰ τὴν ἐκτιμήσουν οἱ Ρωμαῖοι κατακτηταί, εἶνε τὰ λόγια τοῦ στρατηγοῦ Μωμίου ὅταν ἐξεπρόρθησε τὴν Κόρινθον καὶ ἔστειλε τ' ἀγάλματά τῆς λάφυρα στὴ Ρώμην. Κι' εἶπε ὁ ἀγροῖκος ἐκεῖνος στρατηγός, ἀντιπροσωπευτικὸς Ρωμαϊκὸς τύπος, στοὺς βαρκάρηδες καὶ ἀχθοφόρους στρατιωτὰς του: «προσέξτε καλά νὰ μὴ τὰ σπάσετε, γιὰ τὴν θὰ σῶς ἀναγκάσω νὰ τὰ ξαναφαινάξετε».

Δύο-τρεῖς αἰῶνες ἔτσι ἐπέρασαν σὲ μιὰν ἀδράνεια, πὺν ἀνεχαίτιζε τὴν κατὰλληλὴν καλλιέργειαν τῆς ψυχῆς, μὰ πὺν ἐμάρανε ἀκόμη καὶ τὴν πλαστικὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος. Ἐδέσποσε στὰ χρόνια αὐτὰ συχαμερὴ ἑστίλωτὴ γυναικείαν εὐμορφίαν πνιγμένην στὰ φρικασίδια πὺν ἐκορδαλίζετο μὲ αἰσθησιακὰ κορμιοτοσακίσματα στοὺς κήπους καὶ τὰ ὀλονύκτια ἀρχοντικά Ρωμαϊκὰ δαίτνια.

Μὰ ἡ πολλὴ ἀσχημιά πὺν ἐχύθηκε στὸν κόσμον τότε πρὸ πάντων μὲ τὴν παραμέλησιν τῆς καλλιέργειας τῆς ψυχῆς ἔφερε μιὰ φιλοσοφικὴ ροπή πὺν εἶχε σκοπὸ τὸν ἡθικὸν καθαρισμὸ τῆς ψυχῆς. Μὰ, ἐνῶ παρήγγελλε τὴν ἡθοκοποίησιν τῆς

ψυχῆς, ἐκήρυττε πὼς ἡ ψυχὴ εἶνε ὕλική, ὅπως ὕλικὸν ἔλεγε καὶ τὸν Θεὸν ὁ ὁποῖος τὴν ἔπλασε καὶ δὲν μποροῦσε οὔτε αὐτὸν οὔτε αὐτὴν νὰ τοὺς ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὴν ὕλην, τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τὴν φθοράν. Μὰ ἔτσι ἐξεμνηδένιζε τὸ σκοπὸ τῆς καλλιέργειας τῆς ψυχῆς ἀφοῦ μία τέτοια καλλιέργεια ποὺ εἶχε σκοπὸ μόνον προσωρινὸν ἀπαιτοῦσε ἕνα σωρὸ θυσίες τοῦ ἀτόμου καὶ στερήσεις, ἐνῶ τοῦλάχιστο ἡ καλλιέργεια τῆς εὐμορφίας τοῦ σώματος εἶχε καὶ ἀνταμοιβές στὴν πρόσκαιρη ζωὴ.

Γι' αὐτὸ ἐχάθηκε ἡ φιλοσοφικὴ αὐτὴ ροπὴ μέσα στὸ λαβύρινθο ποὺ ἔκτισε μονάχη τῆς γύρω στὸν ἑαυτὸν τῆς.

Καὶ τότε παρουσιάσθηκε ἡ θρησκεία καὶ λέγω ἡ θρησκεία, γιατί αὐτὴ καὶ μόνη εἶνε ἡ ἀληθινὴ θρησκεία, ὁ Χριστιανισμός, ποὺ ἔχει τὸ θρόνο του στὸν οὐρανό, ἐνῶ ἡ ἄλλες εἶχαν τοὺς θρόνους των ἡ μία στὸν Ὀλυμπο, ἡ ἄλλη στὰ μυστηριώδη ὑπόγεια παλάτια τῆς Αἰγυπτιακῆς Μέμφιδος· ἄλλη στὴν Ἱερουσαλὴμ ἢ στὸ βουνὸ τῆς Σαμαρείας Γκαριζὶν καὶ ἄλλες στὰ πυκνὰ δάση τῶν Ἰνδικῶν πανύψηλων βουνῶν ἢ εἰς τοὺς δρυμούς τῆς τότε Γερμανίας καὶ ἄλλες ἄλλου, πάντα στὴ γῆ.

Ἡ θρησκεία, θρησκεία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀγανακτιμένος ἐβλεπε στυγνὴν τὴν εὐμορφίαν ποὺ ὁ Πατὴρ δημιουργοὺς εἶχε χαρίσει στὴν ἀνθρώπινην ὕλικοπνευματικὴν ζωὴν, ἐκήρυξε γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς ἐπίμονα. Καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτὴν δὲν ἐξεχώριζε τὰς δύο εὐμορφίες. Εἶχε τὴν ἴδια ιδέα ποὺ εἶχε ἐκφράσει ὁ Πλάτων· ὅτι ἀγαθὸν καὶ κάλλος μποροῦν νὰ συζοῦν θανατάσια.

Μὰ ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Ἰησοῦ στὴ βία τους λησιμόνησαν ὅτι ὁ ἀρχηγός των, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἦταν «ὡραῖος κάλλει ὑπὲρ πάντας βροτοὺς» καὶ ἐργάσθησαν μὲ φανατισμὸν μόνον γιὰ τὴ μία εὐμορφίαν, τὴν ψυχικὴν καὶ ἐπέτυχαν, ὥστε ἔφθασαν ἄνθρωποι ἄνδρες καὶ γυναῖκες σὲ τέτοια ψυχικὴ εὐμορφία, ποὺ ποτὲ πρὶν δὲν εἶχε φαντασθῇ κανεὶς.

Μποροῦμε δὲ νὰ εἰποῦμε ὅτι οἱ δύο-τρεῖς πρῶτοι αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ ξεπερνοῦν στὴν καλλιέργεια τῆς ψυχικῆς εὐμορφίας τοὺς 7ον 6ον 5ον καὶ 4ον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνας, δοσιμένους στὴν καλλιέργεια τῆς εὐμορφίας τοῦ σώματος. Ἀπλώθηκε δὲ σ' αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας πρῶτους χριστιανικοὺς αἰῶνας ἡ εὐμορφία τῆς ψυχῆς στὸν κόσμον μὲ τὰ χρώματα καὶ τὰς εὐωδίες ἀπειρης, ἀνεκτίμητης ὑπομονῆς καὶ καλωσύνης ἀδολῆς, ἀδελφικῆς ἀγνῆς ἀγάπης καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀκόμη, αὐταπαρνήσεως γιὰ κάθε τι εὐγενικὸ καὶ συμπονιὰ ἐμπράγματι γιὰ κάθε ἀνθρώπινο πόνον ἢ δυστυχία.

Ἔτσι μὲ τὸν Χριστιανισμόν, στοὺς πρῶτους, τοὺς πλείο δοξαμένους χρόνους του, ἔχοιμε τὰ πλείο θαυμαστά προϊόντα τῆς καλλιέργειας τῆς ὡραιότητος τῆς ψυχῆς.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀἰτήσεις ἐγγραφῆς συνδρομητοῦ ἢ ἀνανεώσεως συνδρομῆς, ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχεται, δὲν λαμβάνεται ὅπ' ὅψιν ἂν πρωτίστως δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτάτου ἤτοι 2 δολλ. δι' ἐν ἔτος προπληρωμένα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Παραλειφθεῖσης, λόγω πληθώρας ὕλης, τῆς στήλης ταύτης ἐκ τῶν δύο προηγουμένων ἀριθμῶν τοῦ Περιοδικοῦ, δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν συνόψει τὴν ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς 24ης Ὀκτωβρίου π. ἔ.

Κατ' αὐτὴν οἱ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐπίσκοπος Ἀγίου Φραγκίσκου συνελειτούργησαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος Σικάγου ἐπὶ τῷ πανηγυρισμῷ τῆς τεσσαρακονταετηρίδος αὐτῆς.

Τῇ 26ῃ ἰδίου ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγίου Δημητρίου Σικάγου.

Τῇ 27ῃ ἐχοροστάτησεν ἐν τῇ Κοινότητι Σικάγο Χάιτς.

Τῇ 30ῇ ἐν τῇ Κοινότητι Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σικάγου.

Τῇ 31ῃ ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου Οὐάσιγκτον, D. C., πρὸς τιμὴν τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Πρεσβευτοῦ κ. Δ. Σισιλιάνου.

Τῇ 7ῃ Νοεμβρίου π. ἔ. ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ Ν. Ὑόρκης ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐπετείου Ἑορτῆς τῆς Φιλοπράχου Ἀδελφότητος Ἑλληνίδων Ἀμερικῆς.

Τῇ 14ῃ τοῦ αὐτοῦ ἐλειτούργησεν ἐν τῷ ἐορτάζοντι Ἱ. Ναῷ τῶν Ταξιάρχων Στάμφορντ, Κονν.

Τῇ 21ῃ ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγίας Σοφίας Οὐάσιγκτον, D. C.

Τῇ 28ῃ ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐν Νόρφολκ, Βιργινίας, Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Αἱ γενόμενοι κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἐγκαίνιων δωρεὰ ἀνῆλθον τὰς 2,000 Δολλαρίων.

Τῇ 30ῇ ἐλειτούργησεν ἐν τῇ Κοινότητι Ράλεϋ, Βορ. Καρολίνας καὶ κατέθηκε τὸν ἀρογωνιαῖον λίθον τοῦ νέου τῆς Κοινότητος ταύτης Ἱ. Ναοῦ.

Τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου ἐχοροστάτησεν ἐν τῇ Κοινότητι Ρίτμονδ, Βιργινίας.

Τῇ 3ῃ ἰδίου ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Παννυχίδα καὶ ἀκολούθως ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Ἀγίας Βαρβάρας Ν. Ὑόρκης.

Τῇ 5ῃ μετὰ Ἑσπερινὸν κατὰ τὴν προτεραίαν ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μπροῦκλιν.

Αἱ πρὸς τὴν Κοινότητα γενόμεναι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προσφοραὶ ἀνῆλθον τὰς 4,000 Δολλαρίων.

Τῇ 6ῃ προσέστη τοῦ ἐπισήμου ἀνοίγματος τῆς φιλανθρωπικῆς ἀγορᾶς τῆς Near East Foundation.

9ῃ τοῦ αὐτοῦ προήδρυσσε συγκεντρώσεως ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ Ν. Ὑόρκης τῶν Εὐλαβ. Ἱερατ. Προϊσταμένων καὶ τῶν Ἐντιμ. Δ. Συμβουλίων τῶν Κοινοτήτων Ν. Ὑόρκης πρὸς σύσκευσιν δημογραφίας ἐνιαίας Κοινότητος.

Ἐξελέγη 7μελὴς Ἐπιτροπὴ πρὸς καταρτισμὸν σχεδίου.

Τῇ 12ῃ τοῦ αὐτοῦ ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου Γιόγκοστάουν, Ὁχάιο.

Αὐθημερόν δ' ἐχοροστάτησεν ἐν Ἑσπερινῷ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς αὐτῆς Παροιίας.

Τῇ 13ῃ ἀφικόμενος εἰς Δετρόιτ, Μίσιγκαν ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Τῇ ἐπομένῃ προέστη τῆς κηδείας τοῦ ἀειμνήστου 'Αρχιμ. 'Αστερίου Παπαστερίου.

Τὸ ἑσπέρας ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίου Νικολάου τῆς αὐτῆς πόλεως.

Τῇ 15ῃ ἐχοροστάτησεν ἐν τῇ 'Αγίᾳ Τριάδι, Κάντον, 'Οχάιο.

Τῇ 16ῃ ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίου Χαράλαμπος τῆς ἰδίας πόλεως.

Τῇ 17ῃ ἐν τῇ Κοινότητι Μάσιλον, 'Οχάιο.

Τῇ 19ῃ ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ τοῦ 'Αγίου 'Ελευθερίου Ν. 'Υόρκης.

Ὁρᾷ δ' 6:30 μ. μ. ὠμίλησεν ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ κ. Προδρομίδου, σχετικῶς μετὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων.

Τῇ 24ῃ, κατὰ τὴν 'Ι. 'Ακολουθίαν τῶν Μ. Ὁρῶν, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αστωρίας.

Ἐπὶ τῇ κοσμοσωτηρίῳ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἡμέρᾳ ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ 'Ι. Καθεδρικῷ Ναῶ Ν. 'Υόρκης.

Τῇ 26ῃ, Κυριακῇ, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Μπρόνξ.

Τῇ αὐτῇ ἑσπέρᾳ προέστη τῆς 'Αγιοθασιλόπτης τῶν Φιλοπτῶν 'Αδελφοτήτων Νέας 'Υόρκης.

Τῇ 27ῃ καὶ 28ῃ ἰδίῳ προήδρυσεν συνεδριῶν τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς 'Εφορείας τῆς Πρωτ. Θεολ. Σχολῆς.

Τῇ 1ῃ τοῦ Νέου Ἔτους 1938 ὁ Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος χοροστατήσας ἐν τῷ 'Ι. Καθεδρικῷ Ναῶ Ν. 'Υόρκης, προέστη τῆς νεομισμένης Δοξολογίας.

Τῇ 2ᾳ 'Ιανουαρίου, Κυριακῇ, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίου Γεωργίου — 'Αγίου Δημητρίου Ν. 'Υόρκης.

Τῇ 4ῃ ἐπισκεφθεὶς τὸ Ἡμερήσιον Σχολεῖον Μπρόνξ παρηκολούθησε τὴν ἐν αὐτῷ γιγνομένην ἐργασίαν, τὸ δὲ ἑσπέρας προέστη συσκέψεως πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Τῇ 6ῃ, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ τῶν Θεοφανείων ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ τὸν Μ. 'Αγιασμόν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αστωρίας.

Τῇ 9ῃ ἰδίῳ, μεταβὰς εἰς Βοστώνην ἐλειτούργησεν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίου Ἰωάννου καὶ προέστη Δοξολογίας ἐπὶ τοῖς γάμοις τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου Πρίγκηπος Πιάλουν.

Ὁρᾷ 1:30 μ. μ. ὠμίλησεν ἀπὸ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ βραχέων κυμάτων καὶ 2:30 ἀπὸ ἐτέρου σταθμοῦ διὰ τὴν Ν. 'Αγγλίαν.

Καθ' ὅλας τὰς εὐκαιρίας ταύτας ὁ Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος ἐκήρuxε τὸν θ. λόγον, συνεσκέφθη μετὰ Ἱερατ. Προϊστάμενων, Διοικ. Συμβουλίων Κοινοτήτων, Φιλ. 'Αδελφοτήτων καὶ διαφόρων Ὁργανώσεων, ἐπεσκέφθη Σχολεῖα καὶ διημέτηρε διαφόρους ὑποθέσεις.

Ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος 'Αγίου Φραγκίσκου κ. Κάλλιστος, ἀναλαβὼν μεγάλην περιόδειαν ἀνὰ τὰς Νοτίους Πολιτείας ἤρξατο ἀπὸ τῆς Κοινοῦς Τάρεπον Σπρίγκς, ὅπου μετέβη κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Θεοφανείων.

Καὶ διεξήχθη ἡ τελετὴ αὕτη μετὰ μεγαλοπρεπείας καὶ ἐπιβολῆς ἐξαιρετικῆς

Παρέστησαν οἱ Ὑπατοὶ Ἀρχόντες τῶν Μεγάλων Ὁργανώσεων Ἀχέπας καὶ Γκάπας καὶ ὑπὲρ τὰς 18 χιλιάδας Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν ἐξ ὅλης τῆς Ἀμερικῆς.

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς κ. Χρήστος Κ. Πάππας ἐπεσκέφθη, ἔκαμε Κατηχητικὰ μαθήματα καὶ ὠμίλησε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς περὶ τοῦ Θεσμοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων εἰς τὰς Κοινότητας 'Αγίου Ἐλευθερίου τῆς Νέας Ὑόρκης, Ζωοδόχου Πηγῆς τοῦ Μπρόνξ, Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Τζέρεση Σίτυ, 'Αγίου Νικολάου τοῦ Νιοῦαρκ, Νιοῦ Τζέρεση καὶ Μεταμορφώσεως τῆς Κορώνας.

Μετὰ μεγάλην ἀγάπην ἐκ μέρους τῶν μαθητευομένων καὶ μετὰ πολλὴν ἐνθουσιασμόν ἐκ μέρους τῶν Διευθυντῶν καὶ Διδασκάλων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς ἔγινε δεκτὴ ἡ καινοτομία τῆς ἐκδόσεως τῶν Κατηχητικῶν Λευκωμάτων καὶ τῶν Μεθοδικῶν Βοηθημάτων, ἡ ἐφαρμοσθεῖσα κατὰ τὸ τρέχον Κατηχητικὸν Ἔτος. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπετεύχθη ὁμοιομορφία τῆς Κατηχητικῆς Διδασκαλίας. Ἡ τουαύτη καινοτομία θὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ὅλα τὰ Τμήματα τῶν Κατηχητικῶν μας Σχολείων.

Σχετικῶς μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἔγραψαν ἐνθουσιωδῶς πρὸς τὴν 'Αρχιεπισκοπὴν οἱ Αἰδ. κ. Χαρ. Σκούφης τῆς Κοινότητος Βανκούβερ, Καναδᾶ, Αἰδ. κ. Ἀμφ. Σαραντίδης τῆς Κοινότητος Γιογκσάουν, Ὁχάιο, Αἰδ. κ. Ἰω. Ἱεροθέου τῆς Κοινότητος Σάμερβιλ, Μασσ., Πανος. 'Αρχιμ. κ. Δ. Σμυρνόπουλος τῆς Κοινότητος Νάσβιλ, Τενν., Αἰδ. κ. Γ. Θαλασσινὸς τῆς Κοινότητος Ἀλτοῦνα, Πεννσυλβάνια, Αἰδ. κ. Εὐδ. Ρηγέλλης τῆς Κοινότητος Γουώτερτσάν, Μασσ.

Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηροῦμεν ὅτι εἰς πλείους μικρὰς Παροικίας εἰς τὰς ὁποίας δὲν εἶναι Ἐκκλησίαι, αἱ Διδασκάλισσαι καὶ οἱ Διδασκαλοὶ ἵδρυσαν Κατηχητικὰ Σχολεῖα. Ἡ 'Αρχιεπισκοπὴ διὰ τοῦ Γραφείου τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων παρέχει διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ κανονικὴν λειτουργίαν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ προμηθεύει ἅπαντα τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐφόδια Διδασκαλίας.

Δι' ἐγκυκλίου ἐγνώσθη, ὅτι τὰ Γραφεῖα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων μετεφέρθησαν ἀπὸ τινος εἰς τὴν Πρωτ. Θεολ. Σχολὴν, ὅπου ἐγκατεστάθη καὶ ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς αὐτῶν κ. Χρ. Πάππας. Διεύθυνσις αὐτῶν εἶναι: Greek Archdiocese Institute "Holy Cross", Pomfret, Conn.

ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Μετὰ πολλὴν λύπην ἡ Ὁμογένεια ἤκουσε τὴν ἀσθένειαν τῆς εὐγενεστάτης κυρίας Τζίνας Ν. Ψακῆ, Ἀντιπροέδρου τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Φιλοπτῶν 'Αδελφότητος Ὁ Σεβ. Πρόεδρος κατ' ἐπανάληψιν ἠρώτησε καὶ ἠρώτησε ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας τῆς, τὸ δὲ Κεν. Διοικ. Συμβούλιον τῆς Φιλοπτῶν 'Αδελφότητος κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίαν ἔλαβε παμψηφεί ἀπόφασιν ὅπως ἐκφρασθῶσιν αἱ θερμαὶ εὐχαὶ καὶ ἡ συμπάθεια τῶν μελῶν ὁλοκλήρου τῆς 'Αδελφότητος πρὸς τὴν ἀσθενοῦσαν ἀδελφὴν καὶ Μεγ. Ἀντιπροέδρον.

Ὁ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητὴς» συμμετέχει καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν συμπαθειῶν τούτων καὶ εὐχεται πλήρη ἀνάρρωσιν τῆς Κας Ψακῆ, τόσον μέγα ἔργον ἐπιτελοῦσης ἐν τῇ Ὁργανώσει ταύτῃ.

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ D. C. DIVRY, Inc.

ΕΚΤΥΠΩΝΟΜΕΝ

Βιβλία, Βιβλιάρια, Καταλόγους, Έφημερίδας, Περιοδικά, Λευκώματα Έσπερίδων, Κάρτες, Μπιλοφέρια, Προσκλητήρια Γάμων, κ.λ.π. με απaráμιλλον ταχύτητα και φιλοκαλίαν εις τιμάς μη έπιδεχομένης συναγωνισμόν.

ΔΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ειδικώς κατηρτισμένον Τμήμα Ταχυδρομικών Παραγγελιών αναλαμβάνει την εκτέλεσιν πάσης τυπογραφικής εργασίας των Κοινοτικών Ίδρυμάτων — ήτοι Σφραγίδας, Καταστατικά, Έπιστολάς, Προγράμματα, Άποδείξεις κ.λ.π.

240 WEST 23rd STREET

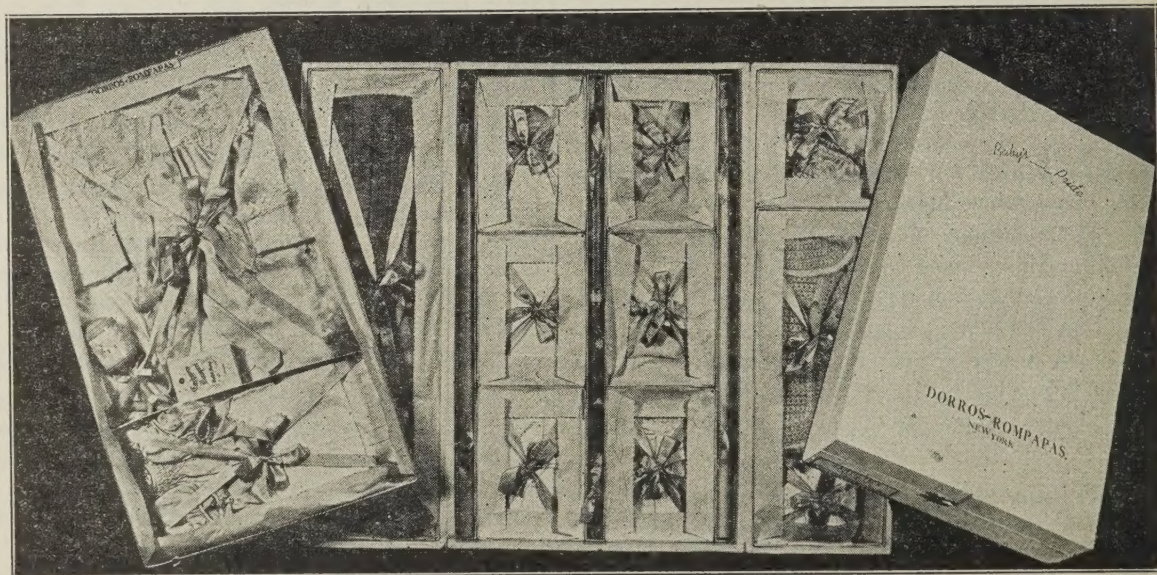
Tel. Watkins 9-4346

NEW YORK

ΝΕΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ ΣΕΤΣ

ΜΑΡΚΑΣ

DORROS - ROMPAPAS

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΕΝ ΤΗ ΑΓΟΡΑ

Τò ότι κατασκευάζονται από τον κ. Γεώργιον Ντόρρον, κατόπιν 25ετούς πείρας εις τον κλάδον αυτόν, και 10ετούς τοιαύτης έν Παρισίοις, είνε αρκετή έγγύησις δια τούς πελάτας μας, ότι αγοράζοντες από τò Κατάστημά μας είναι θέβαιοι πώς αγοράζουν τὰ τελευταία καλλιτεχνικά σχέδια, δλομέταξα και χειροκέντητα, πού είνε επίτηδες δια τὰ Έλληνόπουλα της Άμερικής εις μεγάλα Sizes και ότι δέν πληρώνουν ούτε ένα σέντ περισσότερο από ό,τι έπρεπε νά δώσουν.

No. 11.	Τò Σέτ	\$15.00
No. 12.	Τò Σέτ	\$18.00
No. 14.	Τò Σέτ	\$21.00
No. 15.	Τò Σέτ	\$25.00
No. 16.	Τò Σέτ	\$30.00

ΔΩΡΟΝ

Θαυμασία εικόν της Παναγίας, με χρυση κορνίζα, κατάλληλος δια τò κρεββάτάκι του παιδιού Μεγέθους 3X3 1/2 ίντσες.

Παραγγελίαί αποστέλλονται πανταχοῦ. Ζητήσατε τον Τιμοκατάλογόν μας. Γράψατε:

DORROS - ROMPAPAS, 240 WEST 23RD STREET, NEW YORK